

కాశమాని ఆది కేశవులు శెట్టి గారి చారిత్రము.

1915-వ సంవత్సరము జనవరి నెల 1-వ తేది మొదలు, డిసెంబరు నెల 31-వ తేది వరకు (స్టేటుమెంటు)

జను వివరము.	రూ	అ	ప	ఖర్చు వివరము.	రూ	అ	ప
యిరువు రొక్కం	1915 సం	140	0 9	యజ్ఞముంగలం కోవెలమంతప కైంకర్యము తాలూకు	...		3250 0 0
సై నాన్లు ప్రస్తీలవశం	జనవరి నెల			తిరువల్లూరు శ్రీనివాసుల సన్నిధికి వాహనములు తాలూకు	...		800 0 0
యిరువు రొక్కం	1 వ తేదికి	800	0 0	విద్య వైష్ణవులు	...	1640	9 0
				" వైశ్యులు	...	831	3 6
				వివాహ, ఉపనయనములు, వైష్ణవులు	...	1135	1 0
				" వైశ్యులు	...	255	1 0
ఎక్కికూటర్ల జను			15050 0 0	ఇండ్ల రిపేరు వైష్ణవులు	...	1435	1 0
				" వైశ్యులు	...	100	0 0
				మామూలు కైంకర్యములు: 1. రంగనాయకులు కోవెల	...	806	7 4
				" 2. చెన్న కేశవ పెరుమాళ్లు కోవెల	...	154	11 0
				" 3. సామ్య దామోదర పెరుమాళ్లు కోవెల	...	263	2 6
				" 4. శ్రీపెరుంబూదూరు కోవెల	...	561	13 7
				నిలిచిన ఉత్సవములు: 1. రంగనాయకుల సన్నిధి (బంగాళాలో)	...	30	14 9
				" 2. దామోదర పెరుమాళ్లు కోవెల (కొండాలో)	...	84	3 6
				దక్షిణహిందూ దేశములోని వైష్ణవ దేవాలయముల జీర్ణోద్ధారణకు	...		700 1 0
				తిరునక్షత్రములు: 1. తిరుమఢీశై ఆళ్వారు సన్నిధి	...		16 8 0
				" 2. తిరునాంగూరు దేవాలయములు	...		45 0 0
				తిరువధ్యయనములు	...		200 0 0
				శ్రీభాష్యకార సిద్ధాంతవర్ధిని సంస్కృత పాఠశాల	...		1609 14 2
				గ్రంథ కాలక్షేపం	...		300 0 0
				ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు	...		1080 0
				బాబా ఖర్చు	...	140	13 7
				ప్రేషనరి	...	12	11 6
				ఫ్లీచర్	...	25	0 0
				సిట్టింగు ఫీసు	...		365 0 0
				యిరువు రొక్కం	...	99	14 4
				" మద్రాసు బ్యాంక్	...	46	14 0
			15990 0 0				15990 0 0

414)

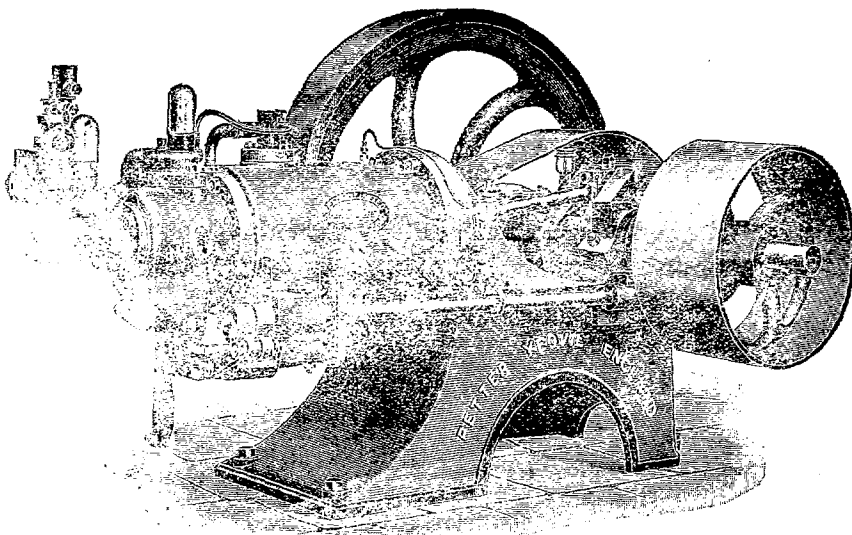
21-2-'16

Audited & Found Correct,
M. N. SING, Qualified Auditor.

T. Ramachandra Chetty,
SECRETARY.

పెట్టర్ పేటెంటు ఆయిట్ ఇంజనులు.

మలభద్రుడు యంత్రములు - చక్కని పరిశీలన - మూలనిర్మాణమును, నిరాటంకముగా ముచ్చటైన నడకయు, ఈయంత్రములకు గొప్ప శక్తిభావంతిదెచ్చివచ్చి అన్ని పరిమాణములలోని యంత్రములను అపరిమితమున (Crude చదురుతోనైనను, మంచి చదురుతోనైనను, నిజాయున్న నూనెతోనైనను, చక్కగా నడువవచ్చును.

పెట్టరు ఇంజనుల ప్రత్యేక ఉపయోగములు.

1. తనంతటనే లేపుతలినేడ రగుల్కొలుపుట గొట్టము గలదు. ప్రారంభించబడిన పై లేపు అవసరమలేదు.
2. తగులబడిపోకుండనుండు రగుల్కొలుపుట గొట్టములు ఇతర యంత్రముల యందు కొన్ని వారములలో చెడి పోవును. ఇటు కొన్ని వత్సరములకు చెడిపోవును.

3. ప్రేటును బట్టిడిని తగ్గించుటచే, యంత్రము ప్యాధీనమున నుండును. 4. కట్టెతగులబడుట మిక్కిలి తక్కువ. నడుపుటకు కావలసినంతకంటె వెళ్ళుచుండుచు వృధాగాకాలడు. 5. త్వరలో నడపింపవచ్చును ఏ పరిమాణపుదానినైన ర నిమిషములలో నడవవచ్చును. 6. బలకరములయిన పుచ్చే య భాగములను కొన్నిటిని ఎత్తుకగా జతపరచి, నూలముగా నిర్మింపబడిన దగుటచే ఎక్కిరకాలము పనితేయును. 7. పీటకు ఇంజనులు నిరామము లేకుండ పనిచేయుటకు తగినవి. 8. పనిచేయు భాగములు బహు కొద్దియగుటచేత నిర్మాణమతియగును. 9. ముఖ్యముగా పుచ్చేయభాగములకు లేక చక్రమునకు అపాయము నుంధనించినప్పుడు నూనె సుష్టులు లేకుండుట ఆగిపోవును. అందువలన యంత్రము నిజముగా కాపుర మురక్షితముగ నుండును. ఆ నేకమును నిజముగా స్టాకులో ఉన్నవి. తెలుపగాని, ఇతర విషయములకు గాని దయచేసి మాకు వ్రాసికొనుడు.

బెస్టు అందు కంపెనీ, లిమిటెడ్, ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మదరాసు.

తేలునుండు:— తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలను. తేలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించును. బాధనరములమెంటు పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టిన చోటును మొదలగుటలుచేసిన బాధతగ్గును. వెల సీసా 1.కి 8 అ.

అమృతాంజనం డిపో 109, ప్రెరిరోడ్డు, బొంబాయి. అమృతాంజనం డిపో, చెన్నపురి.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము పచనమగును. జీర్ణకోశము బాగా కడి రసప్రావము క్రమముగ గలుగును మలబద్ధి ము నూనును. 25 మాత్రల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0.

అమృతాంజనం డిపో 6, శంకరాజ్ఞికిడి, ఉదరాను

మీ కవనరమైనచో

యంత్రసంబంధమైగట్టిగాని కరిగి పోత పోయినట్టిగాని పనులనుగురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుప కమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతి సందర్భముల నలనా నానాచింపవలసినది. మీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల కిచ్చుటలోను కోరినంతనే వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు ప్రొగినవారు.

విలాసము:—

ది సౌత్ ఇండియా

ఇండ్స్ట్రీయల్సులిమిటెడ్

తపాలపెట్టె నెం 553 రు,

389

మదరాసు.

లాహూరు నివాసులును, అర్యభక్తిదేశములను
 శ్రీయుత రాహుర్ కాహక్ చంద్రీవర్మగారు వ్యయప్రయా
 సలకొర్చి అంధ్రదేశమునందలి మాఖ్యకట్టణముల కేగి అర్యవర్
 సిద్ధాంతములను స్థగించియు జేదవాహ్యములకు మతమతాంత
 రములను గురించియు తమ యన్యోన్యవాదారంభో సుజన్య
 సింపుచున్నందులకు వర్మగారికి అంధ్రదేశ మంతయు కృతజ్ఞత
 జూపవలసి యున్నది. స్వాధ్యక్షాగ్నియకు నీ మహాసేయును
 పంజాబులోని గురుకులమునంటి యొక విద్యాలయమును
 అంధ్రదేశమునందు కృష్ణానదీతీర్థమున స్థాపించి సుద్యుక్తులై
 యుండుట అంధ్రుల సుకృత ఫలమనటకు నందియనులేదు. ఈ
 విద్యాలయ స్థాపనకు లక్ష ఏబదివేలరూప్యములు గావలయు
 నను విషయమును దెలిసి అంధ్రుల యభిప్రాయమును దెలిసి
 కొనుటకు కాకినాడలో జగజబోవు అంధ్రమహాసభకు శ్రీ
 వర్మగారు రానున్నారని దెలియుచున్నది. అంధ్రోద్యమ ప్రభా
 వముచే యభివృద్ధికై కృషి సజ్జచున్న అంధ్రమహా
 జనులెల్లరును. మాతృ సుందర్యవార్ధమై కాకినాడయందు నమా
 జేశమకు పరిశ్రీసమయమున, అంధ్రదేశ సేవకాభిలాషులగు
 శ్రీయుతవర్మగారి ప్రబోధములకింది. గారిరక, మానసిక, సా
 మాజికోన్నతుల నొందించి అర్యభక్తియు పుండ్లవింక జేయట
 లగురుకుల విద్యాలయమును స్థాపించుటకు, వర్మగారికి సర్వ
 విధముల దోడ్పడుటకు అంధ్రమహాజనులను బదిలెదిగ ప్రార్థిం
 పుచున్నాను. శ్రీయత వర్మగారును. అంధ్రమహాసభ జగగు
 లోపల మరికొన్ని కట్టణములకేగి విద్యాధితులకు గురుకులవిద్యా
 లయముయొక్క యుత్కృష్టమును మరనీతి విద్యాబోధనా
 సద్ధతులను దెలిసి కాకినాడలో జగజబోవు అంధ్రమహాసభ
 యందు తమయూనర్చుకై సువయోగించి విద్యాలయస్థాపనకై
 అంధ్రమహాజనుల యామోదమునబడసి అంధ్రదేశమున గురు
 కుల విద్యాలయమును నెలకొల్పి అంధ్రాగ్రనిని బదిత్రీరంక
 ముగ నొనర్చుటకు మృదయపూర్వకముగ జేచుచున్నాను.
 అంధ్రదేశకాభివృద్ధికై రిచయభిప్రాయముల నిమగ్నమముగ
 నుండి దేశసేవజేయుచున్న పత్రికాధికులందరును అంధ్ర
 దేశమున గురుకుల విద్యాలయము స్థాపించుటకు అంధ్రమహా
 జనుల ప్రోత్సహించగోరుచున్నాడను. -వాగేశ్వరము సుందరభ

భారతీయ విద్యార్థులు.

II

[సర్. రవీంద్రనాథ ఠాగూరు]

కారాగారమునందలి భైరవీయకంఠ కారాగార నిబంధనల సత్కమించినయెడల, వానిని, కఠినముగా శిక్షించుట కెవ్వరికి కష్టముగా నుండదు. అపరాధములేని శిక్షననుభవించువాడుగాన వాడింకను అపరాధియే. నిరపరాధియగు సామాన్యజనునివలె సత్కర్మము చేసి జూడఁబడదు. అట్టివానిని కఠినముగా శిక్షించుటకు గుండెకాయించేసికొనవలసినయగత్యము లేదు. నిబంధనోల్లంఘన మొక స్వల్పమైనను, కారాగృహభిక్షాది దానిని పెంచి యాదుతరాధము ఖయిదీనై మోపుచుండును.

ద్రెల్లు నేర్చు పాఠ్యములు తమయొద్ద నేర్పకొనిన నై నితరులకు, పోలిసులకును నై నికపద్ధతులమీద ద్రెల్లు నేర్పించుచును. వారినిలెట్లును సంకుచిత భారముతోడను, మిత దృష్టితోడను బరిశీలించుచును. కనుక పాఠ్యము వారిని నిర్బంధింపజేయునందుచి కార్యముతోకాదు ముందుకు! కాని విద్యార్థులు నైకులవంటివారు కాదు. భైరవీయకంఠ కారాగృహము వారసంపూర్ణవిద్యార్థులై మునుముందు జేర్చోదారముగా నులసినవారు. వారిని భావినితరై దెయ్యటకు సర్వవిధములను చూచు తోడ్పడుచుండలేదు. ఇట్లు చేయుటకును నితరులవారినోపింపి, కృత్రిమందననవారినిబలముననుగమించుటయుభ్యుతము. అమితమగుకౌశల్యముతోకాదు కనుకనానిలకు సుత్రోక గొట్టినను ప్రయోజనముండదు. తలనొప్పి కీమలమనిన నుండుటలు బాగ్రత్రోనియును నితర బాధ్యములు వానినంటుండ చేయుచుండిన యెడల విశేషమయోగము కలుగును. కష్టపాధ్యము.

నాగరికత కృత్రిమ నొందఁచుండు ఈ కాలము నందును రోగలక్షణకాస్త్రము నట్లుంచి, అన్నమునగలములను భూత సుబాధము గల్గించువార నేమిలు గలరు. వారు, ఈ మిషనరీ కళాగృహ విభోపాధ్యాయునివలె, చాణగొట్టి యెప్పించుటచే భూతకృష్టము చేయుచుండును. రోగములను వానితో చూచును ప్రాణములను గూడ పాటకములనుంచి నైద్యముయిది!

ఇంద్రకయ బూటకపు నైద్యము, కాని నిపులులగు నైద్యులు రోగలక్షణములను బాగుగా గుర్తింపఁగలరు. రోగములను దేవాభాగమునకును ఇంకొక భాగమునకును సంబంధము లేదని వా రెప్పుడు నెనరు. వారు మునుపటివారకృష్టమును, దేవమునందు నున్నతమకు భాగములను బాగుగా గమనించి తగిన మందుల నిర్ణయించి యన్యాయముగా విరోధాపదములతో రోగుల ప్రాణములను దీసివేయును.

కావున, కృత్రిమ దృష్టితోని నేర కెప్పలవలసిన యంత మొక్కటి మాత్రమే కలదు. తైలు యజమానులతో, ద్రెల్లు నేర్పట్టుకతో, భూతకృష్టముగానో యుండఁదగిన వారిని విద్యార్థుల యుపాధ్యాయులుగా నెంతమాత్రమును నియమించరాదను. జ్ఞానమునందును, మనుష్యునందును తమ కన్ను పిన్నలకు వారినిగూడ గౌరవింప నేర్పవలయును, “జ్ఞాంతి తిశ్చేత్తనచేన కిమ్” అను నాకృష్టి నెఱింగినవారును, విద్యార్థులను మిత్రులుగా భావింపఁగలవారును నగు మనాని యే యుపాధ్యాయులుగా నుండఁదగినవారు.

“పిన్న వారిని నాయుద్ధమరనిండు. వారి కేయటంకములు నీయవలద”ని ఏనుకీర్తుచుచోక నుండును. పత్రికయొందెను. ఏనుగూడ పిన్న వారిని గౌరవించుచుండెను. పిన్న వారి యందే మానవ పరివర్తనముచేయు గవనగు మున్నవని యాచుచోపురుషుని యభిప్రాయము. మనుజుఁడు పెద్దవాడై, విషయానుభవము, యపరాధములకుడై యున్నయెడల వానియందీ నూచనము నేరించుచున్నది. అప్పుడు సద్గుణములను, సన్మార్గమును బోధించు సద్గుణుని యాశ్రయముచేయుట వానికికష్టముగా నుండును.

విద్యార్థుల హృదయములు నిత్యవికాసమాసములు. వానియందు లేతగానన్న మానవ తత్వ మింకను కాలానుక్రమమున కృత్రిమమయిచున్నది. అది యింకను సంపూర్ణమైనదనియున్నది. మానవ పరివర్తన నూచనము వారియందొంకనుగలవు. కావున, నిజమైన యుపాధ్యాయులు తన విద్యార్థులను గౌరవించి, యనురాగముతో వారిని సమీప కర్తులగా జేసికొని, వారి తోపాటులన్నిటిని తీసిమించి, యోగితో నేర్పాజ్ఞాన లీజులను వారి హృదయముందు నాటి వారి యభివృద్ధికి సర్వధా తోడ్పడుచుండును. కాని,

తామే జ్ఞానలవనియు, మహా పురుషుల మనియు, అనుకొని యపరాధముతో విద్యార్థులయెడ విడిచిపెట్టి వదులుచుండు ఉపాధ్యాయుల యెడల విద్యార్థుల కెల్లు గౌరవముండఁగలద? కావున, అట్టి ఉపాధ్యాయులు నిరాశచేసికొని కఠినములైన కష్ట పద్ధతులతో వారిని కఠినములుగా జేసికొనఁజూతురు. విద్యార్థులను శిక్షా బాలములతో బంధించుట మంచి దనువారు, అది గురువులకే పోకకనుని భావింపవలయును. ఏలయున, తోకముతో తన మున్నగు నాటుకొనియుండు ఆ దర్శన మాత్రమే పాపాదురులనునే యెల్లప్పుడును నిజ విధుల ననుసరించువాఁ డెవరుండును. ఇతరుల కట్టుబాట్లగున అనేకులు దుర్మార్గులవలనను మూనుచున్నాడు. తమకు కట్టుబాట్లతో నుండిన కర్మమును, కేమి కోపము కన్పించిన వారు చెడుమార్గములకు బోవుట కీయకొనరు.

ఇదియంతయుఁ జె వారయందు వారకల గౌరవము. కనుక నైవారు వారిని బానిసలవలెయూచును నిర్బంధముల నుండియెడల. తామే పతితులగుదురు. కుండలనఁగా పతితులైన బాప్రవాణులేయని నాచుభిప్రాయము.

అట్లును, విద్యార్థులు కావించు దుష్కార్యములన్నియును సహించవలసినదేనామని క్రొందించుచో, విద్యార్థులెప్పుడును దుష్కార్యము లొనర్చుచు నేనుసమాధానముచెప్పెదను. ఉపాధ్యాయులు తమస్వంతరీతిని గౌరవించినచో, వారునుగూడ ఉపాధ్యాయులను అట్లు గౌరవించును. కాని, విద్యార్థుల జాలిమతము లవమానింపఁబడినప్పుడును, వారును వాదములకు నన్నమైనవ్యాయము లభింపఁపడును, వారిస్వజాలివారగు నితరఉపాధ్యాయులు యాక్రమణము నొందనప్పుడును, విద్యార్థులు కాంతిమాదులగుట నచూచును. అట్టి యెడ వారు కాంతిమాదులు కాకుండుటచిచారకరమగు విషయమని చెప్పవచ్చును.

వెర్దను యుద్ధకథనము.

పరాసువారి అన్యుతరక్షణకర్త.

లండను నైపున ప్రతిక స్వకీయ విలేజువను ప్యారిస్ నగరముండి పిబ్రివరి 27వ తేది నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— వెర్దను యుద్ధము నెనునభివేదించు కృత్రిమకృష్ట కొంత సేపు ముందు వెనుకకు ఊగి, పరాసువారి యనుభూముగ వలమించినది. పట్టణములును, కృత్రిమలకుండి రక్షించు కొనుటకు కందకపు వరుసలున్నవి. ఆకందకపు వరుసలొని మొదటిదానియందు జర్మనులు తుణకాల మునుగునెట్టగలిగి కాని, ముఖ్యకర్త పరాసునైన యొకటి, వానితో తలపడి, వెనుకకునెట్టినది.

24-25వ తేదిల రాత్రులందు జర్మనులు కొంతకడ క్రమదీర్చు కొనికొండలోయలనంటి ముంపువల్లికి తూర్పున, బోమంటు, అన్ని నులకు దక్షిణమున, పరాసువారు క్రాత్రిగ నాక్రమించుకొనినకందకములమీద కడిమొడిచించుటకు మొదలిడిరి. పరాసునీనా పంక్తికూర్చున(200) అడుగుల యెత్తుగల్గిన ప్రదేశము గలదు. దీనిని అంటిపోవు లోయతోబోమంటునుండి వామరు నిల్లునకుపోవు మార్గమున్నది. వీరుట్లు మ్యూజునది ఆటించు కొనియున్నది. నడికి దక్షిణమున ఎత్తైన కొండల వరుసకలదు.

బోమంటు రోడ్డుమీదుగ పూవకుకొండలవరుస వంతెనవలె సాగియున్నది. ఇచ్చటనే లూమంటుగ్రామము కలదు. దీని దగ్గరనే అన్ని నునది ప్రవహించుచున్నది. పెరిచివారీనదీ ప్రాంతములవరకువచ్చి అచ్చట లోయల నాధారము చేసికొని క్రాత్రి ధాటికి నిలువ తొక్కుకొని యుద్ధముచేయుచున్నాడు.

యుద్ధారంభమునందు పరాసునైకపంక్తిక ఇబ్బంది యుండెను క్రాత్రియు ఫిరంగులను బాగుచేసినప్పుడు, ఒక దరినుంచి గుండ్లుకందకములలో పడునీతియుండెను. కాని ఇక్కడ ఇబ్బందిలేనది. కుక్రవారము నాడున్నత స్థానమును పరాసువారాక్రమించుకొనిరి. అయ్యుతర స్థానముయొక్క వివిధ భాగములకు ఒకదానిలో నొక దానిని సంబంధముండెను. యుద్ధారంభమునందున్న ఇబ్బందియు లేదు. వారి వెనుక భాగమున దామంటు పొత్తితర్రును మొదలు 1140 అడుగుల యెత్తైన పొత్తిడిటరు వరకును అడ్డుముగ కొండ ప్రదేశము వ్యాపించి యున్నది.

దామంటు ముట్టడి.

కుక్రవారము ఉదయమున రణరంగమునందు ముందు తర్రును నారంభించెను. కాని, ఇదియేమియు జ్యములకు ప్రతిబంధకము కాలేదు. ఫిరంగులు ప్రమాదమైన అగ్ని కర్షమును తరిమించినవి. జన నప్తమునకు లెక్కజేయక పొత్తియు

లకు తెగించిజర్మనులదాటి సేవలరాను వారినిక పంక్తియొక్క కడిమొడవ భాగములను మట్టించి సాయం కాలమున కిరుపార్వముల నేకం వెనుకకు త్రోసి దామంటుగడ్డ కన్న ముఖ్య స్థానము మీద పడుట కారంభించెను.

యుద్ధము సాగినకొలదిని యన యుగోనివదానికి వ్యతిరేకముగ, నేనా ముఖము క్రమముగ తగ్గిపోవుచుండెను. నిన్న క్రాత్రియు యెడతెగి లేకుండ మ్యూజునది వరుసటి కట్ట మీద ఫిరంగుల కర్షమును తరిమించుటచే పరాతి నేన వచ్చి వరుసటి యుగోనిటిమికాని ఇంతవరకు నట్లుజగినదికాదు. లూమంటు ఉత్తరభాగము మొదలు, దామంటు సూర్యుభాగము వరకును నిన్న యుద్ధము చాల జోలైనది దామంటుగడ్డ యుద్ధము కూడ నిన్న విషమస్థితికి వచ్చినది. ఇక్కడ ఏవో ఒకటి తేలి, జర్మనుల గర్వభంగమగు గాకయని పరాసునా గందరు కోరచున్నాడు. ఇక్కడి మహా సంగ్రామమునందలి ఇట్లు పరిణమించినను పరిణమించ వచ్చును.

గత అయిదురోజులనుండి, పరాసువారి కృత్రిమముగ వెనుకకు తోయుచుండిరి. గత సంవత్సరములో పోరాడి, ఆకందకములలోను, ఈకందకములలోను, అక్కడ ఇక్కడ ఎగుడుదిగుడుగ కట్టుకొనిన భాగములను వారు మొదలు వదలివెట్టిరి. తరువాత బాప్రవాంటు, బోమంటు, బోయిడి-కూన లకందా పోవుచున్న కందకముల త్యజించిరి. పిమ్మట జ్యూనలుబోమంటుపట్టుకొనిగా, సామర, బోమంటు, అర్నసుల మధ్యలనుండి కందకములకుండి, మొదలవల్లి, లవురుంటు, దామంటులనుధ్య కందకపు వరుసకువచ్చిరి. దీనితో జర్మనులు యెన్నరచిన ముఖ్యరక్షణస్థానముల ఒకటియలములను కనుగొనసేపి వచ్చినది.

మూడు పొత్తికములనుండి క్రాత్రి లెక్కవ ముట్టించిరి. కడిభాగపు నేన మూజునది దిగువున త్రోసికొనివచ్చినది. ఈభాగపు నేనమీద ప్రక్కనుండి, పరాసువారు వరుసకుండల రద అడ్డుమున్నది. కాని నడికి ఎవరుతట్టునయున్న పరాసుఫిరంగులు వారుచేసినయెడల ఒకములయండి గర్మనులమీద వర్షముతులసిట్లు గుండ్లుపడును. మధ్యభాగపు నేన వీరుంటు పొత్తికమునండి, లూమంటు నైపున త్రోసికొనివచ్చినది. ఇక ఎడమనైపున, బోయిడి-లా-వామంటి దామంటునైపునత్రోసికొని వచ్చుచుండెను.

బోయిడి-లా-వామంటునైపునత్రోసికొనివచ్చుచుండుట బోయిరి. ఇక్కడ పరాసువారి నేనాపంక్తి విచ్చుకొని యుండుట పోవచ్చునని జర్మకులనుకొనిరి. అమాంతముగ మీద పడి కొటప్రక్కనున్న మైదానపు చిరరపు పట్టుకొనిరి. చాల కాలముక్రిందటనే దీనికి యుద్ధప్రాముఖ్యము బోయి ది.

ప్రొ రాజప్రతినిధిగారికివచ్చిన తొలివార్త.

ఫిల్లి, మార్చి 23 — ఈనెల 21-వ తేదిని మన రాజప్రతినిధిగారి కిట్లు తంతివార్త పంపబడినది.

వెర్దను వ్యవస్థ మాన్యునందుచులేదు. మ్యూజునదికి కర్షమును ఫిరంగులు కల్పబడినవనియు, పరాతియుద్ధముల జరుగలేదనియు ఫ్రెంచివారు తెలియపరచిరి. మ్యూజునకు తూర్పున వోవరునందును ఫిరంగులు అన్యవస్థకు కల్పబడినవి. గాని పరాసు కేకెఫ్ఫి దక్షిణము రంగమునందంతటకు తీవ్రముగ పరించెను విమానములుగూడ నూచకముండలేను.

గివెంచి, మ్యూజు, నెంటురాన్సు, మహాపానుబాల్లరుకు పరవములలో క్రాత్రియు ముందుగల నైపురి. ఇంతకు క్రాత్రిగా ఆంగ్లేయు లొకముండుకొట్టును వ్రేల్చిరి.

బాకెబుస్టాటు ప్రదేశమున తమకు గలిగిన విషయాంతరమున రమ్యమలూకయుండక ఎక్క గ్రామమునకునుకు నడచిరి. క్రాత్రియుతో తీవ్రమగు యుద్ధము జరిగినది.

నిటా ఇరువదారి ప్రదేశమున జర్మనీయులు మట్టడి ప్రారంభించిరి గాని వెనుకకు నెట్టుబడిరి ద్విన్ నుగ్గునకు పశ్చిమమున పోచేకి వాయవ్యదిశయందు మండలములొని క్రాత్రికందకము నొకదానిని రమ్యవారు బట్టుకొనిరి. నెకోవ్, నెవ్ నెకోవ్, నెకోవరు మధ్యమున యుద్ధముకను జరుగుచున్నది. ప్రెిచానీప్టరువరకు సంగమస్థానముల క్రాత్రియు మట్టడి జరిపి వెనుకకు తమమచిరి.

వెక్కు కందకములచే రక్షించబడుచుండిన కొండల నుండి రమ్యవారు తురుష్కుల బాంబోరిరి.

అప్పున గోమకలో రమ్యవారు చిట్టకును ఆగ్నేయమున చాలదూరము ముందుకు బోయిరి.

మొన్నరికు పోతొస్తేనుగోమందు జర్మనీయుల విమాన కాలను అంగ్లేసో వాదకములు మట్టించినవి. (కూనరు దిస్త్రా) యయుల నొకాదిమానిముల ననుసరించినవి. మూడునొకాదిమానిములు కానరాలేదు. ఒకదిస్త్రా)యరు నన్నమొనది. జర్మనీయుల కాత్రిదారిపరకుల లేదు ముండిక కనుగొనినది. ఈ యుద్ధకార్యము ఫలవంతమైనదని దెన్వొక్క వాస్తవముల వలన తెలుపడేదని నొకాదభిప్రాయము ప్రచురించుచు.

విషయమునకు ముద్ర.

విషయమునకు ముద్ర	8
మొదటిసారి సాధనము	4
భారతీయ విద్యార్థులు	5
ప్రధానవ్యాసము	
హిందూ పత్రికయొక్క గతి	6
చిహ్నము	7
మహానామము	8
విశేష కథనము	9
సాహిత్యము, వర్ణన, మధ్యమము	10
సృష్టి విజయము	11-12
ఇంగ్లీషు కథనము	13
కావ్య, హిందూ మతము	14

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం. మార్చి నెల 29-వ తేది

బుధవారము.

హిందూ పత్రికయొక్క గతి.

“కామ్రేడు” అని ఆంగ్ల భాషలో ముద్రింపబడుచుండే వారపత్రికకును “హిందూ” అని ఉర్దూ భాషలో బ్రచరింపబడుచుండే పత్రికకును అక్షులలో బి.వి. వ్యాసమొదలైన మహమ్మదీ గారు యజమాని, సంపాదకుడు. ఈయన హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనము నభిలషించు యావన మహమ్మదీయ నాయకులలో నొక్కరు. ఆలిఘరు మహమ్మదీయ కళాశాల యావన లేతని దేశ మందెల్లడలనను పూజించెద రనుటలో నతిశయోక్తి యుండదు బాల్కనలలో దురుష్కలకపక్షమునను, బల్గేరియా, సర్వియా, గ్రీసు, మాంటెనీగ్రో దేశములొకపక్షమునను 1912లో బోలినకొను తురుష్కల సహాయ ర్థము ఇండియా నుండి వైద్యశాలనబంపి దూరముందున్న ఆసోదరి మహమ్మదీయలకుజాలనేవను అలీగారు చేరి. లక్షల కొలది రూప్యములను తురుష్కల రెడ్డుకాసుకు పంపిరి. లోకా రాధన జీవితమువలననే నిండియాలోని మహమ్మదీయ సంఘమునందును తురుష్కల సానమునను పేరు ప్రతిష్ఠలను సాధించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వము ఢిల్లీకిమార్చబడినప్పుడు “కామ్రేడు” పత్రికాలయమును సంత మియన కలకత్తానుండి ఢిల్లీకిమార్చెను తరువాత బాల్కన యధానంతరమున “హిందూ” ద్వైత పత్రికను స్థాపించెను. మొట్టమొదటి రెండేళ్లకాలము ఇతనికి వేలరుపేలు రూపాయలు నష్టము సంభవించెను. కాని పత్రికకు దగ్గతిపట్టకముందు మహమ్మదీగారికి యాజమాన్యమునకయి 1500 రూప్యములును, సంపాదకత్వమునకయి 400 రూపయలు తప్పకరతి మాసము ముట్టుచుండెను. వార్తాపత్రికా శాసనముక్రింద రూ. 10,000 ల ధరావతును జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు కోరగా, కొన్నివారములలోపలనే ఇంతకంటె నెక్కువ మొత్తమును పతకులు ప్రోగుచేసి మహమ్మదీగారికి హృదయపూర్వకముగా నొసంగుటనబట్టియే తమపత్రికా సంపాదకునియందు చదువరుల కెంతయసమాన కారవము కలదో స్పష్టమగుచున్నది.

ఇండియా సంతక్షణ శాసనముక్రింద 1915 జూన్ 21 వ తేది ఢిల్లీ ఛీఫు కమిషనరుగారు హిందూపత్రికలో ముద్రింపబడు ప్రతి ముక్కను తమచే నియోగింపబడు అధికారికి జూపి, ఆతరువాత మునుమతిని బుచ్చుకొననిది ప్రచురింపరాదని పత్రికా ప్రచారకుని కాజ్ఞ నుసంగెను. ఇంతకుముందే మహమ్మదీ గారికిని ఆతని సోదరునికిని నిర్బంధ నివాసము విధించబడుటచే పత్రిక సహాయసంపాదకుల చేతిలోనుండెను. ఎక్స్ప్రెస్ అసిస్టెంటు కమిషనరుగారు నున్న మహబూబ్ అలం అను సాహెబుగారు “హిందూ”కు వార్తాకరిమార్చుటగా (సెన్సార్) నిర్ణయింపబడెను. ఈకలంగారి జీతమంతయు ప్రభుత్వమును గొల్చుటతో సరిపోయినట్టిది. తన జన్మకోదాను పత్రికలను జదివి యెఱుంగని నాయనయే జెప్పియుండెనట! అట్టివాడు కలిమూరకర్తగా నేర్పలుకబడుటచే ఏమి సంభవింపవలయునో నదియే సంభవించినది! ఆయనగారు చేసిన పనులివి. 1. మూడుదినములకయి ప్రాయబడిన వ్యాసములు వగయిరాను అడుగుకెట్టుటతోడనే తిరుగగొట్టెను. 2. ఆంగ్లేయుల యాధికారముక్రింద నున్న సివిలు అండు విలిటరీ గెజట్టు, కయోనీరుపత్రికలలో బ్రచరింపబడిన వార్తలనే ముద్రించుట కనుజ్ఞ నొసంగెను. 3. ప్రాణములేక, చచ్చగానుండి, పతకులకు దించిపని వ్యాసములు జాలయిమాసమంతయును ప్రచురించుట కొసంగెను. అందుచే పత్రికా ప్రచారము 100 కి 40 వంతులు పడిపోయినది. 4. యుద్ధమున గురించి ఇంగ్లీషు పత్రికలనుండిగాని, హైందవపత్రికలనుండిగాని భాషాంతరీకరింపబడిన వ్యాసములను సయితము సాహెబుగారు నిరాకరించిరి. 5. ఇతియేకాదు. మహమ్మదీగారి యెడల సానుభూతిని జూపుచు పతకులు వ్రాసిన యుత్తరములు గాని, జరుకబడిన కథలలో జరిగిన సంగతులనుగాని, కట్టించుటకు అతిమూత్రవ్యాధిచే బాధపడుచున్న మహమ్మదీగారి యారోగ్య మెట్లున్నదో విరుట కెరుకచూచుచుండు లక్షల కొలది స్వదేశీయుల తపాతహను దీర్చుటకాతని గురించి ఒక్క ముక్కను గాని వ్రాయుటకు సాధ్యపడక పోయెను 6. పంజాబుకు హైకోర్టు నొసంగ వలసినదని వ్రాయబడిన వ్యాసము సెన్సారుగారిని దాటిరా లేదు. యావద్భారత మహమ్మదీయసంఘ వ్యవహారములను గురించి లిఖింపబడిన మరియొకవ్యాసము దేశక్షేమమునకు భంగముకలిగించునని త్రొసివేయబడినది. పాపము, సెన్సారుకని యేదియో తెలియని పెద్దమనిషిని పెట్టినప్పుడు, ఆతడుగ్రుడ్డియెద్దు చేసే బనట్లు ప్రవర్తించుటలో సాశ్వర్యమెంతమాత్రముండజాలదు. తరువాత ఛీఫుకమిషనరుగారితో “ఇట్టివి వ్రాయవలసినది. ఇట్టివి వద్దు. ఇవి పనికివచ్చును. ఇవి కనికరావు” అని తేల్చి చెప్పవలసినదనియూ, వారి యిష్టానుసారము నడచుకొనుటకు ప్రయత్నించెదమనియు సహాయ సంపాదకుడు గులాంహుస్సేనుబి.వి. గారు వనవిచేసెను. మహమ్మదీ గారు నిర్బంధనివాసమునుండి వ్యాసి. కాని యీ దొరగారి ప్రార్థన నాలకింపలేదు. సెన్సారుగారు సంపాదకులు వ్రాసిపంపిన వ్యాసములలోని మంచి చెడ్డలనుజూచి ఏదినమున

కాదిన మాజ్జుల నొసంగదుగుగాని “హిందూ” నివిధముగా నడవవలసినదని చెప్పుటకు ఏలువడదని కమిషనరుగారు నిషేధించిరి. ఇట్టి వార్తాపత్రికాధనమును సహించలేక, అప్పటికే రెండుమాసములకు బోలెడు నష్టము వచ్చినందున పత్రికను నిర్వాహకు లాపివేసిరి.

స్తుప్తముగా హిందూపత్రికా చరిత్ర విడిచి. ఈ వివరీతపత్రికాపరిశోధనము రాజప్రతినిధిగారి నగరముచే విధించబడుట మరీ చోద్యముగానున్నది. ఈపత్రిక పోవుటవలన మహమ్మదీగారు దొరతనమువారిచ్చు బత్తెను 250 రూ.లతో సంసారమును గడుపు కొనుచు, ఢిల్లీలో రెండిండ్లు ఈమొత్తము నుండియే వెంకు 165 రూ.పాములు అద్దె చెల్లింపవలసి వచ్చుచున్నది.

రాజప్రతినిధిగారికి సయితము దీర్ఘవిజ్ఞానము పత్రికాప్రచారకుడును పంపిణీనివాసు హిందూపత్రిక ఉద్ధాభాషలో మహబూబు అలంగారు పరిశోధకుగా నిర్ణయింపబడక ముందెట్టివారలను ప్రాసెసో మేము చెప్పజాలము. సాధారణముగా హైందవపత్రికలు ప్రచురించుచుండు యుద్ధసంగతులను ప్రచురించనియ్యక, తుట్టుతుడకు పత్రికాధిపతి యారోగ్యమును గురించి వ్రాసిన ముక్కలను సెన్సార్ జు నిరాకరించుటను జట్టిమాడగా అధికారులు కక్షచుసాధించుటకు బూనినట్లు దూరము నున్నవానికి సయితము అగపడుచున్నది. కమిషనరుగారి చర్య చాల మంది హైందవులకు కష్టముగా నుండుటతో పోలేదు. మహమ్మదీగారికి దేశమందంతటను కావలసినంత సానుభూతిని పురికొల్పునట్లు చేసివచ్చి. పత్రికలాగిపోయి, ఆవాసుము నశించి, కొద్దిపాటి బత్తె ముతో తనయొక్కయూ, తన సంసారముయొక్కయూ పొట్ట గడుపుకొనవలసిన దురదృష్టమవట్టి, మనః క్షేమములకు తోడు అతి మూత్రవ్యాధిచే పీడితుడగు లోకోపకారి యెడల నందరికిని సానుభూతి కలుగుటలో విపరీత మేమియును లేదు. దేశీయవార్తాపత్రికా సంపాదకులను రానురాను వార్తాపత్రికా శాసనములవలనను, రక్షక శాసనముల వలనను బహుకష్టపాధ్యులగుచున్నది. ఏవిధముగా వ్రాయవలయునో చెప్పరు. ఏమి వ్రాసిన నేమిలేప్పో తెలియదు. ఎప్పుడు ధరావ తడుగుచునో, ఎప్పుడు పత్రిక ఆపివేయబడునో, ఏవేళకు ఏమిమూడునో తెలియదు. కర్ణమప్రభువు కాలమునుండియు వార్తాపత్రికల స్వాతంత్ర్యము లొకటి వెంబడి ఒకటి అంతర్ధానమగుచున్నవి. చిట్టచివరకు పత్రికల మొగము జూడని మహబూబ్ అలం సాహెబుగారింటిలో శోధకులు పైతము ఈసంపాదకులపయన నియోగింపబడుచున్నారు. ఈస్థి పాలితులకు మంచిదికాదు. పాలకుల కంతకుముందే మంచిదికాదు. పెల్లును పోవుచున్నప్పుడు ఈ కఠిన శాసనములను తొలగించి, తమ రాజప్రతినిధిత్వోపక్రమణమును అందరి యాశీర్వాదములను బడసి ప్రార్థించెదరుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. బాంబాయిలో గడచిన డిసెంబరు మాసములో జరిగిన వార్తాపత్రికాసభానిర్వాహకులీ హిందూపత్రికా వ్యవహారములో బ్రవేశమును కలిగించుకొని ఆపత్రికకు తిరిగి ప్రాణమును పోయపుణ్యమును కట్టుకొనెదరుగాకయని హెచ్చరించుచున్నాము.

చీనావిప్లవము.

ఒకనైపున యూరపులో మహాసంకుల సమరము నడుచుచుండ నింకొకవైపున మనఖండము నందు ప్రజాస్వాతంత్ర్యయుద్ధము చీనాలో సాగుచునేవచ్చి యున్నది. నాడు సుకాయాత్ సేనును కాదని యూన్ని కే అధ్యక్షుల వహించినప్పుడే చీనాలో ముందునకు గందరగోళములు రాకతప్పవని యనేకు తెదురుచూచినవా రుండకపోరు. అయిన యూన్ని కే యుక్తిపరుడు కావున నొకవేళ గందరగోళము ను దప్పించునేమో యను సభిప్రాయమునకు నెడము కలుగుట సంభవించి యుండును. పరిణామ ప్రవాహము మాత్రము చీనాలోను మరి యతరస్థానములందువలెనే నడచినది. యూన్ని కేకు మొదట నెట్టియూహ లుగనను కొంతకాలము అధికారమును వహించుటతో అధికారపురుచి చక్కగా తగిలి అది వదలుట యనిన కష్టముగా దోచినది. నేడు తానధ్యక్షుడుగానుండి రేపు తన సంతతివారు సామాన్యులయి కాలము గడువవలసి వచ్చుట యాతనికి సంతృప్తికరముగా కనుపట్టలేదు. ప్రానునందు నెపోలియనునకు పట్టినదురాశాపిశాచమే యీతనికి కట్టినది. అయిన ప్రానును నిరంకుశాధికారు లగు రాజులవట్టునుండి తప్పించినవాడు నెపోలియ ననుటచే నాతని దురాశను ప్రజ కొంతకాలము నడువ నిచ్చిరి. యూన్ని కేకును నెపోలియనునకును పోలికపెట్టుటకు ఏలులేనే లేదు. నెపోలియను ఏరాగ్రేసరుడు. యూరపుఖండము సంతటిని వడంక జేసిన వాడు. తనకొరకు సర్వస్వమును ధారపోయగల ప్రజాసమూహమును జేర్చుకొనినవాడు. ప్రజానురంజకత్వమునకు అత్యంతంబులగు తన సర్వశక్తులను వినియోగించిన వాడు. యూన్ని కే పట్టి రాజ్య తంత్రజ్ఞుడు. సుకాయాత్ సేను ఒకవిచిత్రమైన కఠిన్ధియనుకూలములను వినియోగించుకొని ప్రజలకు సామాన్యముగా గల శాంతకరత్వమును మాయోపాయంబున నూతగా నొనర్చుకొని అధ్యక్షుత సంపాదించినవాడు. గావున సీతనికి బుట్టిన దురాశ ధర్మముతో సాహసముతో పని నడుపు కొన నెంచినది గాదు. చీనాలో కొందరు ఈతని కత్తుమువారలు ఇతనికి సింహాసనంబిచ్చి యీతనిని మూర్ధాభిషిక్తు నొనర్చదగునని యుపక్రమించిరి. ఈతడు తన కట్టికారవము అవసరములేదని కొంత కాలము గడవెను. తుదకు ప్రజ తప్పిరో తన్ను నిర్బంధ పెట్టుచున్నట్లు సూచించేయుచు మూర్ధాభిషిక్తత్వము సంగీకరించెను. వెంటనే అల్లరులు ప్రారంభమగుట మూచదువరు లెరుంగుచురు. యూరోపులోని మహాసంకులవారావళి యన వత్రికలను నింపక యుండనిచో చీనా విప్లవవిషయము మనకు విశదముగా నాటికనాటికి తెలిసియుండును. మనకు అప్పుడప్పుడు అందిన వార్తలను బట్టి ఏదో కొంత గందరగోళ శుగుచుండె నని మాత్రము తెలియుచుండెనది. ఒకటిరెండ ప్రాంతములు స్వాతంత్ర్యము ప్రకటించుటయు వివరచ్చి యుండెను. ప్రభుత్వ పక్షము జయించుచున్నదను వార్తలను ప్రబలి యుండెను. కాని కొన్ని దినముల క్రిందటనే యూన్ని కే గారు తమ మూర్ధాభిషిక్తత్వమును మోసుకొని మరల ప్రజాసత్తాపక్షమునే నిలుప నెంచి నట్లు ప్రకటించివారని ప్రాసీతిమి. తగినయన్న వార్తలు లేమిచే సగతు లొకవేళ సంతతితో నిలుచునేమో యని యూలోచించితమి. కాని నేటి తంత్రీవార్త యొకటి చిత్రపరిస్థితిని నిర్ణయించుచున్నది. పదునేడు మండలముల ప్రతినిధులు

యూన్ని కే తనపదవిని మానుకొనువరకును తమకు తృప్తికలుగజాలదని తంత్రీవార్తలను నిచ్చియున్నారట. చీనాలోనుండు మండలములు పదునెనిమిది. ఇవి యన్నియు స్థానికాధికారు లగు గవర్నరుల పాలనయందున్నవి. ఇవి గాక చీనా సామాన్యజన్మమున చేరునవి ముకూరియా, మంగోలియా, టిబెట్టు, చీనా తుర్కిస్థానము కలవు. ఇవి కరిపాలిత ప్రదేశములు. ఇందులో ముకూరియాలో జపానువారి పటకుబడి ఎక్కువ. చీనా తుర్కిస్థానము, మంగోలియాలు బహుస్వల్ప జనసంఖ్య గలవి. టిబెట్టుగతియు నితే యని చెప్పవచ్చును. మూటను 80 లక్షల ప్రజ కలరు. చీనా సామాన్యజన్మంతటి జన సంఖ్య 42 కోట్లు. అందుచేత పదునేడు మండలముల కోరిక యనిన చీనా సామాన్యజన్మ కోరిక యని యంగీకరింపక తీరదు. ప్రతినిధులుగా తంత్రీవార్త లిచ్చిన వార లెంత వరకును ప్రజాభిప్రాయమును ప్రతిఫలింప జేయువారలో యనునదన్న తోచకపోదు. వారు పూర్ణముగా ప్రజాభిప్రాయము కనుపరచు వారగుదురేని యూన్ని కేగా రధికారము పెట్టుకొన దలంచుట అతనికి నష్టదాయకము కాకపోదు. మంగోలియను రాజులు గాజ్యమును ఏడుట కంగీకరించినరీతిని ఏమను అధ్యక్షులను ఏడుట వివేకముగా నుండును. ఒకవేళ ప్రతినిధుల యభిప్రాయముతో నెల్లజనులును ఏకీభవింపక యా యభిప్రాయము పాక్షికముగా నుండునని చీనా మరల నొకపర్యాయము అంతర్గతయుద్ధమునకు పాలై బలక్షయము చేసికొన వలసివచ్చును. ఈ రెండవతరంగు పౌరస్రృజాతుల యభివృద్ధికి కొంత యపాయకరము. సాశ్వాత్యజాతులు యూరోపున తలపడుచుండ నీ తూర్పున సంగతులు సందిగ్ధావస్థం జేరేనేని ఏదీమార్పు లెట్లు జరుగునో చెప్పవీలులేదు. ఇంత దూరమునుండి భవిష్యత్తును జెప్పుట సాధ్యము కాదు కావున వేచి యుండవలసి యున్నాము.

ఆంధ్రమహాసభ.

ఆంధ్రమహాసభకు సంగ్రాహ నిత్యము జరిపించుటకు వారిసందర్భము నిదరకు కొన్ని వేళ్లు సలహా చేయబడినది. క్రియత కట్టించి రామలింగారెడ్డిగారు, రావుబహద్రుల కిశాంబిరామన బాచార్యులవారు, రావుబహద్రుల మోచర్ల రామచంద్రారావుగారు మే వారాయజమూర్తిపంతులుగారు, కాశీబాధుని నాగేశ్వరరావుగారు ఏరందర నామధేయమును ఆంధ్రదేశమునకును నున్నవి. ఇందులో కొందరిని ఆహ్వాన సంఘమువారు అధ్యక్షుడనది సంగీకరింపవలసిదని కోరినట్లును వారు కారణాంతరముచే సంగీకరింపవట్టును తెలియవచ్చుచున్నది వీరిలో సందరును సాంధ్రదేశమునకు చక్కగా పరిచితులైనవారలే. కావున వేర్వేరుగా మే మందరను కర్షింప వలసిన పనిలేదు. గామలింగారెడ్డిగారు జేతభావలయు విశ్వవిద్యాలయముల యు ఆభివృద్ధిని తల పెట్టియే తమకాలమంతయు వినియోగించి పాటుపడుచు గావున ఆంధ్రదేశక కారణముచే మనమహాసభ కంగ్రాహనిత్యము జరిపించదగియున్నాడు. ఇతరసందర్భములను బట్టి యూలోచింపగా గా. మోచర్లరామ చంద్రారావుగారు ఆంధ్రదేశమున రాజకీయ పరిశ్రమలో గణనీయస్థానము నలంకరించు వారుగా నున్నాడు. మేర్కొనబడిన వారలలో శ్రేష్ఠత్వమునకును గూడ నర్హులవారై యున్నాడు. ఆహ్వాన సంఘమువారును వీరివిషయమున హెచ్చుతక్కుచేయదగిన యనవర ముండదు. సభకు ముందెంతో వ్యవధిలేదు. కావున మోచర్ల రామచంద్రారావుగారిని సీనిసంస్కరణావళి నిర్వచించుకొని ఆహ్వానసంఘము హావ వారిని గౌరవించుటలో సాంధ్రదేశమును గౌరవించు కొనినవారగుదురు గాకయని కోరుచున్నాము.

స్థానిక వార్తలు

కాలమాన స్థితి. — నిన్నటిదిన మధికోష్ణము 91.4 డిగ్రీలు. అధమాష్ణము 72-1 డిగ్రీలు.

దీపములను వెలిగించు కాలము: — ఈ నెల 29, 30 తేదీలను సామంకాలము 6.49 గంటలకు దీపములను వెలిగించెదరు.

పురపాలక సంఘమువారి మాదిరి పాఠశాల, మెలాపురము. — ఈ పాఠశాలాంగణమున 8 4 16వ తేదీ సోమవారము 5-80 గంటలకు పాఠశాలా సాంకేతిక కోర్సువనుజరపబడును.

తపాలా ప్రకటనలు: — ఏప్రిల్ 3వ తేదీన తెలుగు సంవత్సరాదియగుటవలన పోస్టాఫీసులకు నెలవీరుబడును. ఆదివారమునాడెట్టి పనులుచేయవలసి యుండునో అదిగమనను అట్టిగమనమాత్రమే నిర్వహింపబడును.

ప్రాత సేరస్థుడు. — ముగ్గురాడకు ఒక ప్రాత సేరస్థుడు జి. బర్నెట్టుగారి వస్తువులను గొప్పిటిని దొంగిలించుచుండగా బట్టుకొనబడెను. వీడి నెల మూడవతేదీ జైలునుండి వచ్చెను. ఈ కేసు ఏప్రిల్ పదియవ తేదీకి వాయిదా నేయబడినది.

మెయిలుస్టీ మరు. — బొంబాయికి ఆంగ్లదేశము నుండి రావలసిన స్టీమరు ఈ నెల 31 వ తేదీన బొంబాయికి వేరవలసి యున్నది. అదిగమనకు నడుముగా బొంబాయికా స్టీమరువచ్చిచో ఏప్రిల్ 1 వ తేదీ శనివారమునాడు మదరాసులో తపాల బటువాదా చేయబడును.

రంగూను స్టీమరు. — రంగూనునకు పోవలసిన మెయిలు స్టీమరు మదరాసులో ఈ నెల 18 వ తేదీ కుకవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు బయలుదేరుచున్నది. రిజిస్టరుచేయని ఉత్తరములు మొదలగు వానిని 3-30 గంటల వరకును, రిజిస్టరుచేయవలయు ఉత్తరములు మొదలగువానిని 3 గంటలవరకును, బంగీలను 1-30 గంటలవరకును అదిగమందు జనరలు పోస్టాఫీసుకు పంప వచ్చును. తక్కిన పోస్టాఫీసుల యొక్క నియమముల నాయా పోస్టాఫీసుల వద్ద తెలిసికొనవచ్చును.

ఆంధ్ర సాటక పరిక్ష: — ఆంధ్రదేశమున సాటక పరీక్షనయలను పోస్టాఫీసులకుగాను ప్రతిపత్నయను బల్లారి, నెల్లూరు, గుంటూరు, బెజవాడ, రాజమహేంద్రవరము, విశాఖపట్టణములో గాటిసీరీకులకు లెట్టులకు బందరు ఆంధ్రసాటక ప్రోత్సాహక సంఘమువారు దలంచుచున్నాడు. ఒక్కొక్కపట్టణమున కొక వేండ్లిగిన్నె యుండును ఏసంవత్సరమునో వారిన్నె పెద్దగు గెలిచిన వాడుసంవత్సరమునందని వారికియ బడును. ఈ పరీక్షకు పరీక్షేయలలో గెలిచినవారలు మహా పట్టణమునగాని, ఆంధ్రమహాసభ జరుగుపట్టణమునగాని జరుగు పెద్దపరీక్షకునచ్చుట కర్హులగుదురు. ఈ పట్టణములలో స్థానిక సంఘము లేర్పరపబడుచున్నది. సిక్కుట నిబంధనలను పరీక్షించుటకు నిర్దేశింపబడిన సాటకములుపట్టికయను పరీక్షటింపబడును.

ఉచిత జాలికా పాఠశాల; నైదాపేట:

నైదాపేటలోని హిందూ ఓక్సీ బాలికాపాఠశాల నైదాపేటవారికిని చుట్టుప్రక్కలవారికిని మంచి యుపయోగముగా నున్నది. పి. ఎన్. ముత్తుస్వామిశాయదుగార్లు, దివానుగారును, హైదరాబాద్ నుండి వచ్చిన ధర్మారాముగా వచ్చిన సామ్యునలనే ఈ పాఠశాల వృద్ధిజోనికి వచ్చుచున్నది. వారు నెలకు రూ 50 లకు నైదాపేట సామ్యునిచ్చుచున్నాడు. దొరతనము వారు రూ 50 ల విరాళము నొసగుచున్నాడు. పాఠశాల వృద్ధిజోనికి వచ్చుటచేత సామ్యుచాలవచ్చును. పరీక్షతము ఈ పాఠశాలలో 12 నుంచి ఉపాధ్యాయులును, 25 నుంచి విద్యార్థియును ఉన్నాడు. కేవల విద్యయే కాక పాటలు, ఆటలు, పట్టుపములు మొదలగువివిధాన చేప్పించుచున్నాడు. ముత్తుస్వామి నాయుడుగారు మరణించినను సామ్యులుగారు 50 రూపాయల విరాళము నొసగుచున్నాడు. సామ్యు చాలకుండుటవలన పాఠశాలను పోషింపగలుగుట మిక్కిలి కష్టముగా నున్నది. ఈ కారవృద్ధియును తమసహాయ మొనర్చి పాఠశాల నీనయమున ఉద్ధరించెదరు గాక.

ఐరోపా మహా సంగ్రామము

ఇటలీరంగము—రక్తపాతముతో గూడిన ఘోరసంగ్రామము

అభ్యుదయవని విధువవలెనని చీనావ్యతినిధులు యూని కాన్ని కోరుట.

ఇటలీనుల నాకాదళమునను ముఖముతో యుగటు యుద్ధము జరుగలేదు.

ఇటలీనులు

మి నెపాలీనునాక టూరెడోతో కొట్టబడుట.

లండను, మార్చి 28:—మి నెపాలీనునాక టూరెడోతో కొట్టబడి మంతుబడినది. నాచికులలో 168 గురు మృత్యువు గలిగినది.

నాకాయుద్ధము

కొపెన హేగను, మార్చి 28:—రెండుజర్మను కావలి నాకలు ముంచబడినవి. నురెండేండ్లకి విస్తారమున వ్యయము కలిగింపబడినది. ఘోరమెరుటాండక్కులమీద బాంబులు వేయబడినవి. రాండెరపునందున్న థావ్యపుకొట్టు తగులబెట్టబడినది. ఒక పెద్ద జర్మనునాకావిమానము ధ్వంసముచేయబడినది. ఆంగ్ల యుద్ధనాకలు జర్మనుకావలినాకలను దలవకును రికి 5 జర్మను కూగ్రసులును 20 డిప్లొమెటులును 5 నాకావిమానములును ఒక జపీనును వానికి తోడ్పడుటకు హాలీగోలాండు నుండి వచ్చెను. 11 జర్మనుకూగ్రసులును ఇతర నాకలును డెస్సాల్టర్ చిన్న నాకలకు మధ్యాహ్నము కనబడెను పశ్చిమమున ఇరికోంక దూరమున మంచుకుసానలో 40 ఆంగ్లయుద్ధ నాకలు పశ్చిమాభిముఖముగ లోపుచుండగ దేయి చూచిరి.

స్తీమర్లు ముంచబడుట.

లండను, మార్చి 27:—స్టీమరులు ఆంగ్లేస్తీమరు నావికులు ఫ్రెంచిస్తీమరులముంచబడెను. నెర్మస్తీమరులాలూకు నావికులందరును రెండవదాని లాలూకు నావికులు పదిమందియు ఒడ్డును చేర్చబడిరి. మిగిలినవారు గూడ క్రాపాడబడిరి నవ్యులకును న్నది. చేపలను గొనబోవునాక నాక కార్టూను అనునది గూడ ముంపుబడినది. ఇవప్రక సమాచారమునుండి తీయబడి. తొమ్మిండుగురు చనిపోయి యుండవచ్చునని భయపడుచున్నారు.

ఇంగ్లీషునునాక పంపినవారు.

లండను, మార్చి 27:—ఇంగ్లీషునునాక ముంపుబడినపుడు దానితోపాటు పదిమంది మునిగిపోయిరి అధికార్లు ప్రచురించిరి.

ససెక్సు నాకలోని అమెరికా దేశీయులు.

లండను, మార్చి 27:—ఈ నాకలోని అమెరికా దేశీయులందరును కాపాడబడిరి. ఇవప్రకటనలను గూర్చియు తగిలినవి. మరియొకడు ప్రమాదకరములగు గాయములనందెనని అమెరికా రాయబారి తెలియపరచెను. ప్రాఫెసరు బార్లి వినుగాన కారభార్యయు నుగతీతముగ నున్నారు. వీరి పుత్రిక చిహ్నమునైత్యకాలలోనున్నది.

ఫ్రాన్సు

మిత్రిమండలివారి యుద్ధసంఘసభ.

లండను, మార్చి 28:—వైశిఖర జపాను పోర్చుగలు తేత ప్రతినిధులు గూడ కంటబడిరి.

వెర్దనుయొద్ద జర్మనీయుల కష్టములు

లండను, మార్చి 27:—వెర్దనుయొద్ద 27దివసుల నైని కులను జర్మనీయులు అపయోగించిరి. ఈదివిజయముతో వెక్కిరింపి మరల పూరించవలసియున్నది. ఇందువలన వారికి కలిగిన అధిక కష్టములు స్పష్టమగుచున్నది.

మాడన కోకలోని కటాలములయందు 28 భాగము ప్రార్థనైకులను చేయవలసివచ్చినది. కంపెనీలలోని భారీలు 1916 వం ప్రారంభమై నైకులతో భర్తి చేయబడుచున్నది. ఇంత చేసేటట్టికి వెయిటికలె కంపెనీకి 200 నైకులుగాక ప్రస్తుతము 120 మంది నైకులలే యున్నారు.

ఆంగ్లేయులు శత్రువులకందకములను బట్టుకొనుట

లండను, మార్చి 28:—మండగనలనుచేర్చిన యనంతరము నాకరంబందు పూజిలియరు, కోయలు పూజిలియరు,

కదాదికలలు నెంటు ఎలోయి పరిసరమునందు జర్మను ప్రధానస్థానమును చుట్టడించి 600 గజముల నిడివిగలరంగము నందును శత్రువుల లాలూకు ప్రధమద్వితియపక్షుల కందకముల నాకమించినవి. శత్రువులకధికనష్టములు కలిగినవి తెలియవచ్చినవి. మేము నిద్దరిని శత్రువునైనికోవోగ్సుల 168 గురు నైకులను బండిలనొప్పితిమి.

ఎన్గ్రెగు, పుల్వరుగెగు, నెంటుఎలోయి, పిల్టాపరి పరములయందు మాత్రము నేడు ఫిరంగిదళ ముద్దము జరిగినది. గతరాత్రీమునను నేడును అనేకముగ మండగనలు శత్రువులబడినవి. లాలోనేమయొద్ద మే మొకమండగనిని చేర్చితిమి. న్యూ వెయిజకు దక్షిణమునను, స్ట్రాట్సు, హోహాను చొల్లరును ప్రదేశములయందును శత్రువులబడిన మండగనలకొరకు లాలూకు జరిగినది ఈసారాటమున మేమే విజయముందితిమి. గత రాత్రీమున హుల్లకున కదురుగ శత్రువు లొకమండగనిచేర్చి ముకందకములకు నష్టమును గలిగించిరి. మాకు స్వల్పమాత్రమున నైకునష్టములు కలిగినవి. మండగనికడకము మామధి నమున నే యున్నదని ఆంగ్లేయులు ప్రచురించిరి.

వెర్దనుయొద్ద నుండు జర్మను సైనికులు

రష్యాకు పంపుట.

లండను, మార్చి 27:—వెర్దనుయొద్దనుండు జర్మనీసేనలు ఫిరంగులు ముచ్చగునవి తక్షణమే రష్యాకు వెళ్లినవి వెర్దను నుండి బొస్నోవూర్దమున ఎగిరియి తిరిగి పత్రికకు తెలియవచ్చినది.

వెర్దను రంగము.

పారిసు, మార్చి 28:—మ్యూజుకు పశ్చిమమున జెలిస కోకు మార్చివోకు కుమియ్యలయొద్దను మ్యూజుకుకూర్పున వాన్సుడోమంటులయొద్దను పోరతీరముగ జరిగినది. వాయివరులో ఫిరంగులు కాల్పులబడినవి. నెంటుమిచెకు ఈకాన్యముననున్న హ్యూడికోకు ప్రేమమీద దూరగాములగు ఫిరంగులను కాల్చితిమి. ఒక సరుకులబండికి చాలనష్టము కలిగినది. సోముకు మధ్యమనోగ్సురు పరిసరమున జర్మనులు మా మొదటి కందములపక్షి నాకస్మికముగ పడదలచి చేసిన ప్రయత్నము పూర్తిగా విఫలమైనది. ఆర్లోమలో చెప్పి అడరియొద్ద మేము తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్చితిమి ఇటలీవారు ప్రకటించిరి.

వెర్దనురంగము

పారిసు, మార్చి 28:—మ్యూజుకు కూర్పున రాత్రి యుద్ధము జరుగలేదు. పశ్చిమమున నదికి రెండు ప్రక్కలను మ్యూజు కొండల దిగువను మెలకుకోకు వాయివరు ప్రాంతమున ఫిరంగులు కాల్పులబడినవి. లూరెసులో పాకోయి అడవిలో మేముక శత్రుస్థానమును చేర్చి వేసితిమి. ఆ స్థానమున చాల శత్రువులందరిని కట్టుకొంటిమని పరానువారు తెలిపిరి.

మిత్రమండలి యుద్ధ సంఘము.

నేడుదయమున పారిసునగరమున నీ సంఘమువారు మరల సమావేశమైరి.

పారిసునగరమున ఆర్థికసమావేశము

లండను, మార్చి 28:—ఈసమావేశ మంతజోజరుగదు. జరిగినపుడు నన్నుకు రుస్సియునుగాని అసభకు తెల్లకలసినదని ఆస్పిక్రుతు గాగుకోరిరి. మేముట్లువెల్లకమని పార్లమెంటుప్రజల సభలో బోసరులాగారు చెప్పిరి.

పరానునగరమునమిత్రమండలివారి

యుద్ధసంఘసభ.

పేరు, మార్చి 27:—సభకువచ్చిన మిత్రమండలి ప్రతినిధులకు ప్రజలుగొప్ప స్వాగత మొసగిరి. సభాస్థానము యొక్క తలపులుయూబడి కార్యక్రమము జరుపబడెను. కాని నిరాశ్చర్యముగను విజయము బొందటకు మార్గముల ఏరాలోచించిరి యాటరువారాసానమునకు దెలియవచ్చినది.

కుమ్మ

జర్మనీయులు కందకములనుండి వెడలిగొట్టబడుట
లండను, మార్చి 27:—వసంతకాలపు వరదలకు పూర్వమున శత్రువులస్థానముల నాకమించుకొనుట చాల ముఖ్యమని నెట్టాగారునుండి వచ్చిన తంతివార్తలు నొక్కి పుట్టించున్నవి. రష్యావారు జర్మనీయులను వారి కందకములనుండి వెడలింపిట్లు స్పష్టమగుచున్నది. వరదల కాలమున నూతనము కందకములను ద్రవ్యుటకు వీలులేదు.

జర్మను వైమానికులు.

ఫెటాగారు, మార్చి 28:—నాకలుస్తాటు రంగము యుద్ధముజరుగుచున్నది. జర్మనువైమానికులు విజృంభించుచు డి. డ్విన్ గుర్ల నై వీరు 30 బాంబులను వేసిరి. కట్టుదలతో యద్ధము జరిగిన యనంతరమున బొస్నోవికి వాయవ్యమునందు శత్రువులకందకములను మేముబట్టితిమి. సకోవ్, విన్ గెస్ కోకు సకోవర మధ్యభాగమున మాయెదిరింపులను శత్రువులు కట్టుదలతో నోక్కుచుండిరి రష్యావారిచే ప్రకటించబడెను.

జర్మనుల పక్షిటనము.

లండను, మార్చి 27:—వెర్దనులో జర్మను లిటుల ప్రకటించిరి. రష్యావారు జనరలు హిందెనుబర్లగారి సేనలను తీవ్రముగ మరల తలపడిరి. వివరీతమున నైత్యముకు ఫిరంగిదళమున గూడ రష్యావారు జోబస్తా కుత్తరమునను వశిష్టమునను గియించిరి. రష్యా నైకులలో చాలమంది హతులైరి. మరియొక రష్యాసేన విల్నా సాగింతమునను తోకటి నాకోచినను, యొకనగూడ తలపడినది.

ఇటలీ

ఇటలీవారి ప్రకటనము.

కోకు, మార్చి 28:—పార్మికోలోయొద్ద శత్రువుల కందకమున వశపరచుకొనిరి ఇటలీవారు మాంటికోస్ మొదలైన సాముగాండినరతునగల ప్రదేశమునందంతకులపక్షి అస్థానమునగల కందకములనువ్విటిచాలమంది నైకులను కట్టుకొనిరి. పార్మికోలోయొద్ద 80 గంటలసేపుపోరు నుపదారుగముగ జరిగినది. ఆరుసారులు ఇటలీవారు తలపడి ఆరససారిసన్నీలతో పోడిదిశత్రువులను తిరిమికందకములను మరలవశపరచుకొనిరి. వందలకొలదిగ శత్రువుల కేనములు యుద్ధరంగమున పడియుండెను. ఇస్కోలోలో రాకపోకల బండ్లమీద శత్రువిమానములు బాంబులను వదలెను. మూడు శత్రువిమానములు నేలగుల్లుబడినవి. విమానదళమునేనారి నాకుడయ్యెను 5 గురు వైమానికులు కట్టుబడిరి.

చీనా

చీనాదేశీయుల తిరుగుబాటు.

లండను, మార్చి 27:—రాజకీయభ్రష్టత్వమును మాని సంతమాత్రముని విప్లవకారులు కాంతిబొందరిని సాంగ్ హి లోని ప్రయత్నము తలంచుచుండిరిని సాంగ్ హి విలేఖకుడు టైముస్పత్రికకు తెలియజేసెను.

యూనిషి కామిగారిని తొలగించుట.

హంఘ, మార్చి 28:—యూనిషి కామిగా రభ్యక్తురకు రాజీనామా నివ్యక్తతనని 17 రాష్ట్రముల ప్రతినిధులు విశేష మంత్రులకు తంతివార్తలనుండిరి.

జూల్యను

సెనోనికాను జేర్లుటకు జపీనులయత్నములు

లండను, మార్చి 27:—సెనోనికాను జేర్ జపీను విమానములు అనేకసార్లు యత్నించినవి. గాని వీటి రాక తేగలగ కనుగొనబడి సెనోనికా పరిసరముల కిది రావండ చేయబడచుండెడిది.

సెనోనికామీద జర్మనువిమానముల దాడి.

సెనోనికా, మార్చి 28:—6 జర్మను విమానములు 20 బాంబులను వదలినవి. వానిలను 20 మంది హతులు హతులైరి. వారిలో చాలమంది గ్రీనువారు. ఆ విమానములు మరల తిరుగుచున్నవి పోవునపుడు వానిలో రెంటి మిత్రమండలిసేనలు కేలకొల్పెను.

స్వదేశవిజయము

రామమూర్తి బుద్ధి శత్రువులబాటను, బాంబుల విరుద్ధమునను సహజము, అది అతనికి మెండు. నూత్నబుద్ధి గల భావము ఏ శాస్త్రమునను చూచినను దానిని గురించి తెలిసికొనుటకై ఎన్నో ప్రయత్నము చేయుచుండును. బాంబుల ప్రశ్నలకు కొందరు తల్లిదండ్రులు విసుగుకొందురు. రామమూర్తి ఒక నాను తల్లిదండ్రులకు గడియారమును చూపి నాన్నా! ఇదేమిటి? అని ప్రశ్నించెను. దానికి తండ్రి *డి యారం అని చెప్పెను. నాన్నా! నూబల్లో గడియారం గంటలు కొట్టుతుంది. ఇది కొట్టినది? అని మరల ప్రశ్నించెను. తండ్రి—అది పెద్దదిగనుక గంటలు కొట్టుతుంది, ఇది చిన్నది గంటలుకొట్టదు. అనిబదులుచెప్పెను. నాన్నా! ఇందులోటిట్లొట్టి ట్టుచునికొట్టుకుంటే? అదియేమిటి? అని నాను దడిగెను. తండ్రి సమాధానముచెప్పక ఛీ టధవా! అన్నీ పెద్దదొక్కటే. నీ కెందుకు ఈ పరిశ్రమ? అవతలికిపోయి అడుకో! అని విసుగుకొనెను.

రామమూర్తి కొంచెముకేపు ఊరకుండి నాన్నా! గడియారం ఎవరుచేశారు? అని అడిగెను. తండ్రి అది నీయిలా జాలినాడు చేశాడు అనిచెప్పెను. నాన్నా! నీమెక్కడ? అనిఅట్లే అడిగెను. నీయి చాలాదూరము. మనదేశముకాదు అని తండ్రిచెప్పెను. నాన్నా! కంసాలి కనకలింగం గడియారం చెయ్యగలడా? అని మరల ప్రశ్నించెను. అట్టే! అదివాడిచేశాడు. జాలినాడేకాని చెయ్యలేదు అల్లాటిది. అనితండ్రి పలికెను. నాన్నా! జాలినాడంటే యెవడు?—నీమొగం—జాలినాడంటే తెల్లవాడు. నాన్నా! తెల్లవాళ్లంటే దొరలేనా! అబ్బా అవుతరా. నాన్నా! తెల్లవాళ్లంతా చెయ్యగలరా? అ. చేస్తారు వాళ్లు చాలా జుద్దిమంతులు. నాన్నా! రైలుకూడా తెల్లవాడేకాడా! అ.—రైలు, స్టీము, అన్నీ తెల్లవాడే చేశాడు. నాన్నా! మరీ, రైలుబండి నల్లవాళ్లు నడుపుతారే. అని యేదో ప్రశ్నింపబోగా తండ్రి ఆబాటను ప్రశ్నలకు సమాధానము చెప్పటకు ఓరికలేక చిరాకుపడి కొడుకును నానుగుట్టి మాకలు నేనను. రామమూర్తి మాటాడక ఊరకుండెను.

కాని నామనసులో గడియారములో నేనున్నదో మాదవలయునని భయములు మున్నది. తండ్రి అవతలికిపోయినతరువాత బాటను మెల్లగా గడియారమును దీసెను. అవతలిభాగమును చూచుటకు దానిమీది అద్దమును దీయుటకు చేతకాదయ్యెను. దానిలో ధ్వనియట్లు పుట్టుచున్నదో తెలిసికోవలెనని ఒకగది లోనికి పోయి ఒకపలాకతో అద్దము తీయబోగా అది పగిలి పోయెను. తండ్రి క్షీయమనని భయపడెను. కాని దానిలోపలి మరలకు విచిత్రమునొండును భయము మరలపోయి అనియన్నియు వివరముగా పరిశీలించుచుండెను. అదియంతయు తన బుద్ధికి విశాసమును మనసునకు సంతోషమును గలిగించెను. దానిని చేసినదాని కక్కిరి మెచ్చుకొనుచుండెను. అందులో నరదేవి కనుగొనగలిగినో అతని చిన్నబుద్ధికి అతిశయమైన నూత్నబుద్ధికి ఏమిబోధపడెనో ఏమిగ్రహించి యతడు సంతోషించెనో మరల తెలిసికోవాలము. అసంతోష సమయములో తండ్రి యచ్చటికివచ్చి అదిచూచి పెద్ద పెట్టున తిట్టుచు నానుకు ప్రవారణాను బహుమానమిచ్చెను. రామమూర్తి కిట్టిబహుమానముల కిదికొత్తవాడు.

II

రామమూర్తికి శత్రులింగము ఏమైన నేమిగుడు. శత్రులింగము కనకలింగము కొడుకు. రామమూర్తి శత్రులింగములకారి యందు శత్రుని కొకటి యెదురు గుమ్మములు. అందుచేత నాదిగ్దను బడి విడిచినప్పుడు చదువుకొనుటకు అడుకొనుటకు ఒకచోటగూడుచు అన్వేషణముగా నుండిరి. కనకలింగము శత్రులింగమున కప్పడప్పుడు కలవృత్తిని నేర్చుచుండెను. నానితోగూడ రామమూర్తియు సరదాపడి నేర్చుకొనుచు శత్రులింగమును మించునట్లు ఆపనిలో చాతుర్యమును చూపుచు కనకలింగమునకు చొద్దము చేయుచుండెను. జపానునుండియు జర్మనీనుండియు వచ్చు అటవస్తువులనుచూచి అట్టివాని వాడుభయమును చేసి అప్పుడప్పుడు కనకలింగమును మెప్పించి బహుమానములు పొందుచుండిరి. ఈ బాటయి చేసిన తూనిగలు, మరబొంగరములు, ముడిరైలుబండ్లు మొదలగు విచిత్రవస్తువులు పాఠశాలలోని యుపాధ్యాయులు చూచి ప్రదర్శనశాలలకు పంపి తాము బహుమతుల నందుచుండిరి. వెండితో నొక నిరాకలమును, కొన్ని బంగారు పాళీలునుచేసి బాలకులు పురుషులు కానుక లొసంగిరి. వారి బుద్ధిశక్తిల కెల్లరు సంతోషించి మెచ్చుకొనుచు వాడుభయము నుండు

నుండు గొప్ప విద్యారణ కాగలరని తలంచుచుండిరి. రామమూర్తి తండ్రి తనకొడుకు కంసాలి సాహవాసమున చేడిపోవుచున్నాడని విచారించుచు వాని నట్టివనులకు పోకుండ గట్టిగా కక్షించుచుండెను.

III

అనియభుదయున విజ్ఞానభానుదయ మయ్యెను. జపానుదేశము తన యవమాన సేధాశక్తిని కత్తి సామర్థ్యములను తెల్లదించి నాకనుకు నివ్వవలెననెను. భాగవత్తును జపాను దేశజులను ప్రతిఘటించెను. కీనబాని కొణియాలి ప్రసరించెను. దీర్ఘనిద్రాగతులై పుట్టులై వడిగొన్న భారతీయులకుగూడ నూతన చైతన్య ముదయించెను. అత్యుత్పేక్షగా మారంభమయ్యెను. ఋషిసంతానము తమ ముఖ్యార్థ పూర్వోన్మత్త్యమును సువాత్తర సువాత్త్య అను తెలిసికొని పశ్చాత్తాపము నొందగలిగెను. కర్తవ్యమునకై దేశభక్తులు సహాకరమునకు పక్రియించిరి. అదివ్యుత్పన్నున నాంశిక మహారాజును గోచర మయ్యెను. అది వారి వ్యావయా రాశీల కా వ రిని చె ను. జీవాభ్యుదయ దీ యా బ ధ్ధుల ను గా వ రిని చె ను. ఆ లేజు భుంజము విమలమత్రికాను సకత్తియారము భారత భుదయు నెల్లదల నండి నిలిదీక్యక మయ్యెను. తోడనే, దేశోద్ధాన సాధనకు నూతకోద్యముల ప్రారంభ మయ్యెను. నూతనోద్యమముతో నూతన చైతన్య ముదయించెను. ప్రతిదేశ భక్తుని యంతరంగమునందును ముప్పదికొట్లు ముఖములతో ఆరు పదికొట్లు నాస్తమలతో సహాకర తాండవములుండెను. ఎన్నటకావినను వందేమాతర మహామత్రి ఘోషమే. ఎండు జాజనను స్వదేశ ఆందోళనమే. ఎక్కడకావినను స్వాధ్యాయమే. నవీన సంకల్పములే. సహవాద్యములే. సకలకృతి స్థాపకములే. కొత్తవిశాసముతో శాస్త్ర యలంకారములతో శాస్త్రయంతములతో భారతమాత కోట్లెల్లుయండెను.

అహ! ఇది భారతమాతృమణికి శుభదినములు. మహాత్మ్యవదములు. భాగతీయులును కృతిభావంతులే. కక్కిరుంతులే. ధీమత; క్రియాశూనలే. అని లోక ము న కు ని ద ర్శ న పూర్వకముగా చాటిచెప్పెనుకాలము వచ్చింది. నాగరకసభా సదసను నువ్వీ సంతతి మగిల సగ్రహితము నలంకరింపగల యమూల్యదినములు సమీపించినవి. మహాగ్రామియును ధీరశిత్తులు కను విద్యార్థులు కులములకు కొంకక కష్టములకు జంకక వ్యయములకు సంశయించక విదేశముల కేగసారిరి. ధుకులు వారికి దోడ్పడుచుండిరి. ఆయుధ్యానమెవరు వ్రాయగలరు? కార్మికులకుంటు పండినది. ఏకద ధరించినను స్వదేశకర్తృత్వములే. ఎవరు స్వీకరించినను స్వదేశకర్తృత్వములే. కర్మకరులు ద్విగుణితోత్సాహముతో స్వకత్తి సామర్థ్యములను వినియోగించి కరకాళమును బుద్ధి వైశిష్ట్యమును ప్రకటింపజొచ్చిరి. దేశమున నుండుట కేలకొలది లక్షలకొలది మూలధనములతో నూతనవస్తు నిర్మాణమునకై కర్మాగారములను నెలకొల్పించుండిరి. ఆంధ్రదేశమున నీకేకత్తి మాతృములు జరుగుచుండెను.

IV

రామమూర్తి కిట్టెను నవ యావనప్రాముఖ్యము. నూతనోత్సాహము. నూతనోద్దేశములు. నూతన ప్రయత్నములతో నాతడు సింధియించెను. ధుకుని కొడుకుగుటచేతను ఇంగ్లీషు చదువును వ్రాయనాశక్తిని వాడగుటచేతను వస్తు నిర్మాణ విద్యయును కై శతములండినను ఆసక్తి మెండుగా గలిగియుండుటచేతను విదేశములకు పోయి విద్య నేర్వవచ్చుట కుమ్మరుడయ్యెను. కాని, నాకాయానము, విదేశ వాసము ప్రస్తుత కర్ల నిబంధనములకు స్వతిరేకములగుటచే బంధుబృందమును, సంఘమును కందులకు నుమ్మరింక పోవుటచేతను తన జపాను దట్టి విద్య నేర్చుట తనకు మరయోదకు రికదని యెంచుటచేతను రామమూర్తి తండ్రి అయితల కంగీకరింపక నిరుత్సాహ వరచి నివారించెను. తనచేతి సింధ ధనము లేకుండుటచేతను తనతండ్రి యివ్వవలెన కేలకొలది బదులిచ్చువాడు లేకుండుటచేతను రామమూర్తి చేయునది లేక యాకొరికను జీర్ణించుకొనవలెననెను. అయినను రామమూర్తి శత్రులింగము సహవాసమునకున ఆతనితో గలసి లోనా విగ్రహములు పోతగోయుట, చక్కనిగిషి చేయుట, గిల్లనయుట, తరిమన పట్టుట మొదలగు సహజ కనకలింగము కర్తవ్యము. ఇతరుల యెద్దను నేర్చుకొని తననూత్న బుద్ధికి మెరుగు పెట్టుమండెను. క్రమముగా నతడు భార్యతోను కొమ్మతోను బాత్రాములు చేయుట, రంగులు, సింజులు చేయుట మొదలగు నైపుణ్యము గ్రంథసహాయములననుబద్ధి కుశలత కల్గును అలగురుమనీని యంత్రకాలకొక వానిని నెలకొలుప కలయెనని యెత్తించుచుండెను.

హిందూదేశము వస్తునిర్మాణ నైపుణ్యమును చిరకాలము క్రిందటనే మరచిపోయి స్వకత్తినిశ్వాసము నశించియుండుటచే నూతనయంత్రసాధనములను కొత్తగానుండెను. ధనవం

తులను కృషికరాయలులగు ప్రజలువిద్యావిహీనులగుటచే లోకజ్ఞాన మాన్యతై లాభకరములగు పరిశోధనల పొంతిపోయిండిరి. ఎవరై నట్టిని తలవెట్టిను వానినంగతి నుండగ్గములుతెలియక పెట్టుబడి పెట్టుటకు భాగస్వాములుగా చేసెటకునుగూడ జంకుచుండిరి. వారిశాస్త్రముక విషయములు వివరముగా తెలిసినవారు ఎవరై నుండుగా ప్రశ్నించెనని మనచేసి లాభము కనుపరచినచో అనేకులకులించెనరుగాని లాభము తమకుని దర్శనమాన్యముగా ఎన్ని మాటలుచెప్పినను ఎవరునిదిగరు. రామమూర్తికితండ్రి చక్కగాతెలియును కనకమైతీ కదలికతోడనే అంజనాకచోట్ల కొద్దిమొత్తముగా అన్న తెచ్చి రెండుకేలరూపాయలకొన్నచో అగ్గిపెట్టెల కన్నా గారముకట్టించుటకై యంత్రములు తెప్పించెను. అతని తండ్రికిప్రతియత్నములన్నియు చేరినెను. రామమూర్తి యన్నయన కంతిరామును సంభవించెను. శ్రేయశాలకు విచ్చు చులు మెండు గదా!

రామమూర్తికి ఓక కేక కేక అతనికి ధనమునందున్న మేమి తనయుని యందుకులేదు. ధనవస్తువును నశికి విచ్చివట్టును. కొడుకు చాలుమాటు. కర్మకర్తములు వ్రాసి వడ్డికి ధనము తెచ్చి వస్తు నిర్మాణముచేయ యెత్తించుచున్నాడన్న సంగతి వినినానే అతనివ్యాధ యులు బగున మండిపోయెను. కొడుకువై కోపపడి నీవాట్లుపెట్టెను. అశ్చర్యచిన్చువారిని దూషింపసాగెను. రామమూర్తి తండ్రితో నిరోధము కచ్చునని భయపడి కొంతముసించి తానెమియు అల్లరిచిల్లరి సావాసములకుబోయి చెప్పకుముచేసి ధనమును సాచుచేయుటలేదనియు తన ప్రయత్నమువల్ల విశేషధనలాభము గలుగుననియు తండ్రికిబోధించెను. ఎన్ని ధనములు చెప్పినను తండ్రి వివదయ్యెను. రామమూర్తి మాటలన్న నశికికింకలము గానుండెను. రామమూర్తి గట్టిపట్టదల గల పురుషుడు. సత్కార్యచరణమునం దెన్ని విఘ్నములు వచ్చినను వెడదీయవారు కాదు. వ్యాయముకు కురువుతో గుడ్డలారు స్వభావము. గలబాడు. తండ్రికిష్టమున్నను లేకున్నను తలచినకార్యము నిర్వహించు నిశ్చయించుకొని తన ప్రయత్నముగా తానుండెను. తండ్రికి కోప మధికమయ్యెను. తన స్వాస్థ్యములో గవ్వయెండు రామమూర్తికి దక్కనియ్యెనని ఖండితముగా శపథము చేయుటయే గాక ఆతనినిండినెడి పెదలగొట్టించెను. తన విప్రార్థితమైన అస్తిలో సకలభాగము రామమూర్తికివంచిపెట్టి ఆతని యివ్వము వచ్చినట్లు చేసికొన్ను చెప్పెను. ఇద్దరును దస్తావేజులు వ్రాసికొనిరి. తండ్రి మాట ను అనుచుని రామమూర్తి తల్లి యెంతో బలిహూనికొనెను. చుట్టుములు కూకలువేసిరి. నేమియు బోధించిరి. ఎవ రెన్ని చెప్పినను రామమూర్తి యీ విషయమున విరవలమకోలేదు. అతని బుద్ధి దేశసేవాకరాయణమై తిరుగదయ్యెను. అతనిమనసు పాశ్చాతీక పరిశోధనమునుండి మరల దయ్యెను. రామమూర్తి తండ్రికి స్వాస్థిక మధికము గాని విప్రార్థితము జహుస్వల్పము. అందువల్ల అతని వంతుకు వచ్చిన ఆస్తి మిక్కిలి కొంచెము. తన తండ్రి కృపానము నెరిగి యున్న రామమూర్తి కీసంగతి యట్లు జనగునని మునుపే తెలియును. అతడన్నిటికిని సిద్ధపడియెయున్నాడు. కావున నిట్లు జరిగెనందుల కాలకు కొంచెమైన విచారించ లేదు. తన పాటకు వచ్చి ఆస్తి కొంచెమైనను స్వతంత్రముగా కృతసారించుకొనచ్చునని సంతసించెను. అది దోక అద్దెండుంట బ్రాణించెను. మరల చెట్టిండి యుత్సాహముతో మున్నుడియై పట్టుదలతో తన యుద్ధమును ప్రారంభించెను

రామమూర్తి తన బాల్యనేమిగుడై సహాధ్యాయులైన శత్రులింగమును విమలలేతు అతని తండ్రియైన కనకలింగమునకు తన ప్రయత్నములన్నియు చెప్పి యతని కొప్పించెను. కాని అతడు వీరనాడగుటచే రామమూర్తి కతనివల్ల ధన సహాయమేదియు కలుగనేరదు అయినను తాను తెచ్చిన సొమ్ములో కొంత సొమ్ము శత్రులింగమునకు గదులుగా నిచ్చి అతనిని గూడ తనతో భాగస్వామిగా చేర్చుకొని తనకతడు చేసోడు వాదోడుగా నుండునట్లు చేసికొనెను. సమానోద్దేశములు గలిగి యుండుటచేతనే గాక సమానబాధ్యతగలవా డగుటచేత గూడ శత్రులింగము రామమూర్తికి సర్వసభముల సహాయముగాను ప్రోత్సాహముగాను గూడ నుండెను. రామమూర్తికి శత్రులింగమును శత్రులింగమునకు రామమూర్తి యుద్ధస్థి నీ నివయమున నితరు లెర్పనను సానుభూతిగలవారు లేరు. కనకలింగము మాత్రము కొంతకొ కొంత చేయుతగానుండి హెచ్చరించుచు పోడ్చుచుండెను.

ఇప్పుడు రామమూర్తి నాటక పెట్టువాడు మాత్రము లేడు. ఇక బాటినిపనికి విప్పుములు లేవు. కనుక కొలదిదినములలోనే యంత్రాలను నిర్మించి యంత్రములు స్థాపించి కల్యాణ నిర్మాణమును ముగించెను. రామమూర్తి వస్తునిర్మాణ విద్యను నిజేశ్వరుల నేర్పరచినవాడు కాదు. అతడు పుస్తక మాత్రమే బోధించి పరిశ్రమలను గురుతీతక పుస్తకముగా వాడెను. కేవల పుస్తకసాహిత్యమాత్రమున సంపూర్ణముగ బోధించినాడు. చరిత్రను స్థాపించువిషయమున బట్టబల విశేషముగ గలిగిన రామమూర్తికి చరిత్రనులను గురించిన చరిత్రములును తేకపోవుట గొప్ప లోపము. ఈ లోపము మాట మాత్రముతో తీరినది కాదు. రామమూర్తి యొక బుద్ధివంతులవాడైనను ఎంతటి శ్రద్ధతో కృషిచేసినా వస్తునిర్మాణవిషయము పరిపూర్ణముగా కృతార్థము కావాలకపోయెను. అతడు తొలుదొలుత జేసిన సరకు బొత్తిగా సంతకగా నేకుండుటచే కాకచాకగా నిచ్చినగాని విషయం కాదయ్యెను. అంతచాకగా నిచ్చినచో తప్పక దండుగగియుంటుండెను. అయినను నిది తప్పని సరియయ్యెను. వస్తునిర్మాణమున చాలి తేలికపట్టుట ఈ వస్తువు కూడి రాగలదని యెంచి యేదో యొకవిధమున సరకు విడుదలజేసి కొనుచుండెను. గొప్పమొత్తముతో నెలకొల్పిన కర్మాగారములయందు దినదినమున సరకు విరివిగా తయారగుచుండుటచే మిగుల చాకగా గట్టి యట్టియిబ్బందులు కలుగజూడునగాని స్వల్పములధనములతో స్థాపించిన యంత్రశాలలు కన్నీటికిని ఈయనకు తప్పదుగాదా! రామమూర్తి యిప్పుడంత పెద్ద మొత్తమున పెట్టుబడిపెట్టలేనివాడగుటచే తుదకు ఈసరకు బజారులోని లాభిసరకుల పోటికి నిజశ్రేణివాయెను. ఇక యంత్రాలయే నిజయెత్తు లేదాయెను. తన పాండియంత్రాలలో నిర్మయజేయబడిన పదార్థములను తేలికపట్టుచు కొనుభాగ్యము కలిగించి ధనముగాని యిబ్బిట్లును ముడిప రామమూర్తియొక్కెల్ల నుత్సాహమెల్ల విడువజేసి పోయెను.

అమెరికా

అమెరికా జర్మనీదేశముల మైత్రి
వాషింగ్టను, మార్చి 27.— సమెన్సు ఇంగ్లీషు మను నాకముల ముంచబడినది. ఈ రెండునాకముల టార్పెడోల తగిలయే మునిగియున్న భవనములతో అమెరికావారు జర్మనులతోడి నెలకొలుపు నడచుకొనక తప్పదు. నెలకొలుపు నడచుకొనుట యుగ యుగముచే ముటుయేగాని ప్రాసేదెంబువిల్చున గాన మొదట సమెరికాదేశీయ మహాజనసభవారితో నాకములించెదను.

టర్కీ

బస్రీలోని ఆంగ్ల ఉద్యోగి నాకాని గొధమును ప్రకటించుట.

శత్రువులకు సామానుల జేరకుండుటకై ఎగుమతియై కొన్ని కారణములు చేయబడినవి. గాని మనకు మిత్రముగ నుండువారికి వలయు సామగ్రి ఎగుమతి కావడం చేయవలెననుచు కిచ్చుటలేదు. గాన బస్రీలోని శత్రువులకు వలయును కేరీములకు వలయు సామానులు మాత్రమే పంప నీయబడును. ఇట్టి ఏర్పాటునకు గాని కొన్ని కారణములు చేయబడినవి. ముఖ్యముగా, ముందుగా మున్నగు త్వరలో వాడకు పట్టువులకు దొరకుననుచు కిచ్చుట వలన సరకులకును ఈ కారణములు కల్గినవి. మైత్రి వికసించుటకు వస్తువులుగాక తదితరములైనవియు ఆంగ్లేయుల యాధీనమున లేని ఏదేమునకును ఎగుమతి చేయబడుచున్నా సుత్రమున ఆంగ్లేయుల స్వాధీనమున నుండు ఏ చరిత్రమునకైనను సామానులు బంపకుండు కొంత వర్తకులు నాకాని రోధ వోద్యోగి యొక్క అశక్తిను పొందవలయును. అశక్తిపరమైనాను మనకును మున్నగుచుటకు బుటాబాళుగ నర్హము ప్రభుత్వము కొంత చిత్రితమును ధరాళు చేయవలయును. ధరాళు యొక్కవారి అనుభూతియును నొనకలుగాని, సామానుల సేవయి చేయవలయుటగాని జరుగజేర చిత్రితముయొ ధరాళును చేయు చిత్రితము దొలగింపుచుటవలెగాని పెద్దపట్టుట ఒక సామెత ధరాళుచేయకొన వారి సౌఖ్యముగనుండును. సామానులయొక్క విలువలో సగమునకు సమానము గల మొత్తమును నిజేపించవలయును. అయాధులకును ఎంత సామగ్రిని నిచ్చుట యుగత్యయను విషయమును నిరోధనోద్యోగి తీర్మానించును. వస్తువుల పంపకు

(ప్రదేశముయొక్క ఆకర్షకతలకు అవస్తువులు అధికముగ నున్నవిని యాతనికి తోచినచో అధికముగ నున్న సామగ్రి ఎగుమతి చేయవలయును. అచ్చటచ్చట నిరోధనములు లేరన్నటు చేయబడును. అశక్తిపరమైనాని వికసనము కొనిపోవకు మున్న సామగ్రియు ఒకదానితో నొకటి పొందువా అని పరీక్షించుట కీసములు. యందుందు కత్తకభటులకు అధికార మాయబడినది. ఆంగ్ల ఉద్యోగిలేని ప్రదేశమునకు పంపబడు వస్తువులు ఆట్టి ఉద్యోగియందు స్థానమునకు సమానమున నుండు ప్రదేశమునకు పంపవలయును. ఎట్లగు— మెడిన్, చుబోష్, ఎల్ ఒకేరులకు సామానుల బంపకుండునచో వాటిని పుష్కలమునకు వర్షాకు పంపవలయును. అచ్చటనుండి అని తమతమ కర్మాగారములకు నుల పంపబడవలయును. అని బస్రీలోనుండు ఆంగ్ల ప్రధాన రాజకీయ ఉద్యోగి ప్రయోచెను.

గల్లిపోలి యుద్ధకార్యములు.

లండను, మార్చి 27.— ఈ యుద్ధ సంబంధమున లండను లేఖ, ౫౦ ఇయాను హెమిల్టను గారయొద్ద నుండిచ్చినదానిని గల్లిపోలికి ప్రచురించెను. ఈ లేఖయందు హెమిల్టను గారు కచ్చానులు ఎ. హెచ్. మెక్లెవర్ల 2 వ రాజపుత్ర పటాలము, ఎ. ఎల్. విల్సన్ 5 వ పటాలిదళము, జె. ఎస్. కోల్డ్వెల్ ౪ వ గూర్ఖా దళము, బి. డబ్ల్యు. వల్లెన్ 45 వ కేటె సిక్కుదళము, గర్ల నాయకులను వివరించిరి.

శాసనసభలు-ఎన్నికలు

గంజాను విభాగపట్టము జిల్లాలనుండి మ్యూనిసిపాలిటీ లోకల్ బోర్డు తిరుపున కాననసభకు మెంబర్లు నెత్తుకొనుట మిక్కిలి కష్టసాధ్యముగా గనబడుచున్నది. ఇప్పటికి విభాగ పట్టమునుండి యెదుగురును గంజామునుండి 4 యును పుయ్యిం చుచున్నట్లు తమతమ పేర్ల నింగ్లీషుపత్రాలలో బహిరంగించియు న్నారు. పీరిలో కొందఱిచాకచక్రమునుగూడ పుకటింపబడినది. కొందఱిగూర్ఖ గట్టిగా చర్యలుకూడ జరుగుచున్నవి. ఇందుకు పుయ్యిం చుచున్న వానివిషయమై పాత్రాపాత్రాకలను పెట్టడి చేయుట నులభసాధ్యమేగాని వారివారి తాతతమముల బతికలలో చచ్చించుట దుర్లభము. మొనమొన్న ఆంధ్రా ఏ ద్వోతేము పుత్రాలో పి. టి. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారుగాని విషయమై ఆయనలోకాబోర్డుల తరపున ప్రయత్నించుట సమంజసమున జి. రామచంద్రాపు బి. యే. గారు ఏకయు సమంజసముగా నాంధ్రులకొరక నవసరించి సమదృష్టితో సమగ్రముగా గా జర్పించిరి. ఈరివిని ముయ్యెరుగుకొన్నయు చచ్చింపబడ లేదు. మహానీయులైన “అంధ్రగోపాల్” లోనట్లు చచ్చించి వాగి నీ స, ఇంగ్లీషు తెలియుల వోటర్లకును, మంచి చెడ్డలలోంచిండుటకు వీలులేక. యెవరికోయొకరికి మొఖముట ముచేతనో, మొట్టమొదట వోటిమ్మని కొరక కారణముచేతనో తన స్నేహితుడు ఆయనకు ఇమ్మనినికొరక కారణముచేతనో అయ్యో ఆయన మన పీఠం ఆయనకు మన టీటు ఇచ్చనియెడల అన్యాయమున్న మాత్రమే తలంపుచేతనో, అదియుకాదని యెకాదు మొట్టమొదట ఆయన ఉత్తరమునై సంతకముచేసి యుంటిన్న తెట్టికలుచేతనో, అన్యాయముగా వోట్లనిచ్చుటకు సిద్ధముగానున్న వోట్లకను ఎంతయు నుపయోగకరముగ నుండును. అశక్తివంతులను కచారించిచూచిన పక్షమున మన జిల్లాలనుండి సభకు, ఒక ఆంధ్రుని మెంబరుగా నెన్నుకొనుటకు పుయ్యిం చుచుట మిక్కిలి ఆకర్షకముగాని ఇప్పటి తొమ్మిదిగురిలో ఆంధ్రులెనిగు ఆనాంధ్రులెనిగు అను పుష్కలగట్టి. ఇదిపరిష్కరించిన పిమ్మట యితరసంగములు పరిష్కరించవచ్చును.

ఏ కలకత్తాలోనో, ఏ సీమలోనో నిశించియుండి, ఈ జిల్లాలవారిమే అనుచున్న వానిని నియోగించుటకన్న ఆంధ్ర గిర్వాణాంగ్లేయభావలయం చాలి తేలికము, లాఠియందర్లకు మయిన భావముగలిగి కృషిసాయ విషయమైగాని కృషిసాయ దారుల విషయమైగాని ప్రాజ్ఞానుభవము గల యట్టియు ఒక ఆంధ్రుని సభకు మెంబరుగా నెన్నుకొనడమే వ్యాయమున నా యభిప్రాయము. ఆంధ్రులందఱు వాతో కేరీధివింతులుగాక. ఆంధ్రవోటర్లు మాఖ్యులుగాగనంతులుగాక. ఒక ఆంధ్రుడు

చందాదారులకు విన్నపము.

నల్లసంపత్తరాదనంపిక సిద్ధిమయి 1-4-16-వ తేదీనుండియు చందాదారులకు బంపబడుచుండును. వారపుత్రక చందాదారులకు 1-2-0 కు వంపు చున్నాము కావున వి. పి. సామ్యు చెల్లించి సంచి కను గైకొన బ్రాకితులు. వ్యవహారము.

Amrutanjan

Best Indian Pain Balm.

నెల స్వల్పము! చురుకుదీక్షము!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు వరదామృత

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము

చక్కని డబ్బితో నా సీసా 1-కి వెల 0.3-0

తలనొప్పులమూయును, వాయువు పోల్చి బోగొట్టును

చార్మిపునొప్పుల బారగోలును. చోట్లు బాగొట్టును

వనమూలికలచే హిందూ దేశీయము

తయారుచేయబడు మంచివస్తువు

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు.

ప్రదేశములు.	మార్చి 29 తేదీ ఉదయమున గంజాను విభాగమున అంగుళములు	కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాతము.	
		కెల్విన్	ఫారెన్ హీట్	కెల్విన్	ఫారెన్ హీట్
		కెల్విన్	ఫారెన్ హీట్	కెల్విన్	ఫారెన్ హీట్
గోపాలపురము	29.758	84.775.8	...	61.61	14.84
నాల్లేరు	29.828	89.277.7	...	52.71	37.25
కాకినాడ	29.846	97.874.9	...	46.20	38.98
బందరు	29.817	95.872.1	...	61.04	40.00
గుంటూరు	...	100.475.0	...	88.14	38.82
నెల్లూరు	29.828	98.471.2	...	51.88	34.97
మద్రాసు	29.864	91.471.5	...	46.50	49.47
కడప	29.868	89.171.0	...	32.11	50.89
నాగపట్టణము	29.876	89.275.0	...	37.48	58.54
కొలంబా	29.888	88.875.5	...	39.48	34.26
తిరువనంతపురము	29.905	92.076.8	0.05	38.94	68.18
కొచ్చి	29.898	92.581.7	...	122.50	118.74
కల్లికోట	29.883	90.481.8	...	121.09	116.97
మంగళూరు	29.881	91.680.7	...	106.62	127.06
కొంభాయ	29.882	88.475.4	...	75.78	71.8
ప్రాచారా	29.806	100.177.1	...	52.20	31.8
అనంతపురము	...	102.876.1	...	29.09	20.4
బళ్లారి	29.791	108.377.5	...	32.98	19.9
కర్నూలు	29.827	103.879.8	...	28.05	26.9
కడప	29.814	205.280.2	...	28.97	31.6
లెంగుళూరు	29.821	97.068.9	...	35.41	35.4
కొడేకనా	22.821	73.052.7	...	48.70	61.8
శివకామండలము	28.059	75.549.2	...	64.08	56.1
కొయంబత్తూరు	29.886	100.771.8	...	22.98	22.0
నెల్లూరు	29.885	99.365.0	...	40.77	45.8
సీలము	29.879	102.078.8	...	43.10	40.1
తిరువకాపల్లి	29.870	100.175.1	...	35.18	32.8
పుదుచ్చోటి	29.878	100.175.9	...	36.81	38.6
చుధుర	29.858	98.975.8	...	41.06	34.27
తిరువల్లూరు	...	...	...	27.62	27.28

తిరిగి వాయుభాగమున సర్వత్ర తగ్గినది. ఉత్తరాగ్ర భాగమునందు తగ్గుట అధికము. చెన్నపురితీరానను, కర్ణాటక ములో కొంత భాగమునందును దుష్టమోక్షాపిలీ మాయముకం తె తక్కున, కిక్కినచోట్ల అధికము. ఇక్కడ కలకత్తాకు జేడి, మాయముల తక్కువ తూర్పుతీరానను, కర్ణాటకము నందుకు రాత్రిపున్న జేడికంటె ఇక్కడ తక్కువక కలుదు. మైసూరు, దక్షిణమండలము, దక్కనులలోలలో రాత్రిపున్న జేడి అధికము. ఎక్కడను మేఘములు లేవు. వర్షము జడలేదు. దక్షిణభాగపు చివరికి తక్కువ పుష్కలములందు పెట్టుమని ఎండకాయున్నది.

ఆర్. ఎల్. జోన్నా

వాతావరణకా ప్రజ్ఞాదు.

THE GREAT WAR.

Italian Front: Most Sanguinary Fighting.

RIVAL NAVAL SQUADRONS SIGHT EACH OTHER: NO BATTLE.

Chinese Representatives Demand Yuan's Abdication.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

German Naval Squadron Meets British Vessels.

LONDON, March 28.
COPENHAGEN.—Besides two German patrol boats sunk two were badly damaged. Bombs were dropped on Hoyer and the Tondern corn magazine at Randerup was burned and a large German seaplane destroyed. When the British Destroyers attacked the German patrol boats five German Cruisers, Twenty Destroyers, Five Seaplanes and a Zeppelin went to their assistance from Heligoland. In the afternoon the Danish trawlers hailed eleven German cruisers and other vessels and further west met the British squadron of forty ships steering westwards in a snow-storm.

The Economic Conference.

Mr. Bonar Law's Statement.

LONDON, March 28.
In the House of Commons Mr. Bonar Law said that the economic conference in Paris could not be held for a long time. Mr. Asquith has asked him to attend with Mr. Runciman and he hoped to be able to do so.

Successful British Attack.

ENEMY TRENCHES CAPTURED.

Artillery and Mining Activity.

LONDON, March 28.
A British communique says:—After exploding mines the Northumberland Fusiliers, Royal Fusiliers and infantry this morning assaulted the German salient at St. Eloi, successfully taking the front and second line trenches on a front of six hundred yards. It is known that heavy casualties were caused to the enemy. We took two officers and 168 men prisoners.

Artillery activity to-day was mainly confined to the neighbourhood of Angres, Wulverghen, St. Eloi and Wietos. Last night and to-day there has been much mining activity. We successfully exploded a mine at La Boisselle. There has been crater fighting, in which we have been successful south of Neuville, St. Vaast and near the Hohenzollern redoubt. The enemy exploded mines opposite Hulluch last night, damaging our trenches and causing some casualties. We hold the crater formed by the explosion.

The "Minneapolis" Torpedoed.

LONDON, March 28.
The "Minneapolis" was torpedoed. 163 of the crew have been brought to Malta.

THE GALLIPOLI OPERATIONS.

Sir Ian Hamilton's Second Despatch.

LONDON, March 28.
The "Gazette" contains a supplementary despatch by Sir Ian Hamilton dealing with the Gallipoli operations, in which he mentions Captains A. H. McCleverty, 2nd Rajputs, A. L. Wilford, 5th Light Infantry, J. F. Coleridge, 8th Gurkhas, and B. W. Struttellworth, 45th Rattray's Sikhs.

The Naval Struggle.

LONDON, March 28.
Press accounts of the "Alcantara" fight, claiming to be inspired say that the enemy did not in the early stages of the fight deliver submarine attack. The "Scotsman" however mentions the presence of a submarine. It is not permissible it says, to recount the happening, but a submarine of the finest type was put out of action. It was clear that the raider was sinking when the "Alcantara" almost untouched turned broadside on and was torpedoed. The "Scotsman" attributes the broadsiding to a desire to pick up the crew of the beaten enemy. Another account says when the rudder was hit the fight was carried on almost at point blank range. Every shot the "Alcantara" fired hit the raider whose deck was soon a shamble. The German gunnery was hopeless. Prisoners questioned afterwards explained that the Germans realized they were in a trap and that if they sunk the "Alcantara" others would soon arrive. How would you feel if obliged to fight the British fleet singlehanded. That was why gunlaying was bad.

One prisoner added:—We know when we left Wilhelmshaven that we were going to our doom. (Pioneer cable).

France.

The French Official Statement.

LONDON, March 28.
PARIS.—A communique says:—West of the Meuse bombardment continued somewhat intense along our front at Bethincourt, Monthomme and Cumières, also east of the Meuse in the region of Vaux and Douaumont. There were some artillery salvos in Woëvre, but no

infantry action. We bombarded at long range the station at Heudicourt north-east of St. Mihiel, and a goods train was demolished. The Germans completely failed in a Coup-de-Main against our first line trenches in the environs of Maucourt between the Somme. Our artillery continues active in Argonne, particularly at Cheppy wood.

LONDON, March 28.
PARIS.—The Communique says:—The night was calm east of the Meuse. There was considerable artillery activity on both sides west of the Meuse in the region of Malancourt, and Woëvre in the sector at the foot of the heights of the Meuse. We achieved a Coup-de-Main in Lorraine, and in Forest Parry where we killed or took prisoners the occupants of an enemy work which we blew up.

German Losses at Verdun.

Evidence of their Magnitude.

LONDON, March 28.
The terrible losses of the Germans at Verdun are shown by the fact that the greater part of more than twenty-seven divisions hitherto employed by the Germans have had to be reconstituted. For instance, two-thirds of the regiments of the Third Corps have been replaced, and shortage in companies have been made up by reinforcements of which two-fifths are of the 1916 class. Even then companies contain only 120 instead of 200.

The Allied Conference.

Japan and Portugal Represented.

LONDON, March 28.
Japan and Portugal are represented at the allied Conference in Paris.

Allied Conference Meets Again.

LONDON, March 28.
PARIS.—The Allied Conference met again this morning amid undiminished public interest.

Italy.

Thirty Hours Fighting.

LONDON, March 28.
ROME.—A communique says:—A strong enemy attack captured a trench at Palpiccolo, but the Italians, fiercely counter-attacking on an extensive front from Monte Croce at Palgrande, captured a whole series of entrenchments taking prisoners. The fight at Palpiccolo lasted thirty hours and was of a most sanguinary description. The Italians, after six attempts, re-entered the lost trenches bayonetting the defenders. Hundreds of enemy dead remained on the ground. An enemy air squadron attacked the Isonzo communications. Three machines were felled. The commander was killed and five airmen captured.

Russia.

Violent Russian Attacks Against Hindenburg.

LONDON, March 28.
A Berlin communique says the Russians have made renewed and specially violent attacks against General Hindenburg. They have employed masses of men and ammunition north and west of Jacobstadt to an extent hitherto unknown in the Eastern theatre. The communique makes the usual statement regarding heavy Russian losses. It says that the Russians are also attacking towards Vilna, and admits repeated attacks by a third Russian corps at Lake Narotch.

German Aviators Active.

Capture of Enemy Trenches.

LONDON, March 28.
PETROGRAD.—A communique says:—Fighting in the Jacobstadt region continues. German aviators are increasingly active on the whole front and dropped twenty bombs on Dvinsk. After a desperate struggle we captured two lines of trenches northwest of Postavy. Our offensive between Lakes Narotch and Vishneskoye is encountering obstinate resistance.

Germans Driven Out of Trenches.

LAHORE, March 28.
LONDON, March 28.—Telegrams from Petrograd dwell on the importance of gaining satisfactory positions prior to the spring floods. The Russians have apparently turned the Germans out of their comfortable concreted trenches, and others cannot be built in the flood time. (—"C. and M. Gazette.")

TELEGRAMS.

China.

Yuanshikai's Abdication Demanded.

LONDON, March 28.
SHANGHAI.—Representatives of seventeen Provinces have telegraphed to Foreign Ministers declaring that Yuanshikai must abdicate.

Greece.

German Aeroplanes Over Salonika.

LONDON, March 28.
SALONIKA.—Six German aeroplanes dropped twenty bombs killing twenty civilians chiefly Greeks. Two of the raiders were brought down while recrossing our lines.

Zeppelins Attempts to Reach Salonika.

LAHORE, March 28.
LONDON March 27th.—Zeppelins several times have tried to reach Salonika, but always have been detected in time and prevented. (—"C. and M. Gazette.")

United States.

Germany and United States. A Serious Situation.

LONDON, March 28.
WASHINGTON.—The sinking of the "Sussex" and the "Englishman" has again raised the question of breaking off relations with Germany if it is definitely confirmed that they were torpedoed. But it is probable that President Wilson will first consult Congress, as a rupture will probably mean war. Officials regard the situation as most grave.

Germany.

Transfer of German Troops.

From Verdun to Russia.

LAHORE, March 28.
LONDON, March 27th.—The 'Agenzia Libera' learns from Berlin by way of Zurich that the German divisions and heavy artillery before Verdun are going to Russia immediately. (—"C. and M. Gazette.")

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, March 28.
The following telegram dated the 27th instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The situation at Verdun is unchanged. The French report west of the Meuse a violent bombardment between the village and wood of Malancourt and of the French second line positions but no infantry action. East of the Meuse and in Woëvre there was intermittent cannonade. The French artillery showed great activity on the whole front and there was also aircraft activity.

The British report that the enemy sprang mines near Givenchy, Neuville, St. Vaast and the Hohenzollern Redoubt. The British retaliated, blowing up a munitions depot.

The Russians report that the Russians followed up their success in Jacobstadt sector and rushed, after a fierce conflict, to the fortified ground around the village of Nepuk.

The Germans assumed the offensive in the region near Nita railway, but were repulsed. West of Dvinsk the Russians captured the enemy trench in the district north-west of Potavy, and between Lakes Narotch and Veshnevskoe desperate fighting continues. The enemy attacked positions where the Strypa joins the Dniester, but were repulsed.

The Russians drove the Turks from the heights defended by several lines of trenches.

In Upper Tchorok the Russians advanced considerably to the south-east of Bithia.

The Admiralty report that British seaplanes attacked the German airship sheds in Schleswing Holstein. Light cruisers and destroyers escorted the seaplanes. Three seaplanes are missing, and one destroyer lost in collision. Two German patrol vessels were sunk. From Danish press messages it appears that the operation achieved its object.

Calcutta.

A Political Case.

Against Three Men.

CALCUTTA, March 29.
Mr. Swinhee, Chief Presidency Magistrate was engaged in hearing an important political case in which there were three accused. The first accused Narendra Nath Ghosh Chowdhury is now in the Andamans having been convicted in Krishnagore political dacoity case, and transported for life. The second accused Upendra Kishore Roy, son of a pleader of Sylhet, who was interned under the Defence of India Act and ordered to leave Bengal at once, was discharged as the Government withdrew the case against him. His father gave an undertaking to look after his son that he does not fall into the company of the anarchists. The third accused Kalichurn De was charged with being in possession of one of the fifty Mauser pistols which were stolen from Messrs. Rodda & Co. in August 1914. Several witnesses were examined and the case adjourned.

TELEGRAMS.

Working of the Calcutta Municipality.

For Three Years.

CALCUTTA, March 29. The Calcutta Gazette to-day contains the resolution on the working of the Calcutta Municipality for three years 1912 to 1915. The resolution says:—The period under review is perhaps the most eventful through which the Municipality as now constituted has passed. On the 1st April 1912 Calcutta ceased to be headquarters of the Government of India. It is among the most satisfactory features of the past three years that the apprehensions at first entertained as to the effect of this change on Municipal resources are completely falsified by a constant increase in rateable value of the City and in Municipal revenue. After stating the progress made in the Municipal administration the resolution thus concludes:—The record of three years work in one of continued progress. The Corporation are to be congratulated on the full sense of civic needs and responsibilities which guides their deliberations, the officers of the Corporation on their executive tact and enterprise in the direction of municipal affairs and on the energy and success with which they have applied to an Indian Metropolis principles of urban sanitation and engineering. The Governor in Council tenders his cordial thanks to all who have co-operated in maintaining Calcutta in a condition worthy of its status as a provincial capital, and of its commercial predominance among the cities of India.

Mixed Train Struck by a Tornado.

CHITTAGONG, March 28.

No. 3 up mixed train, stationed at Chargola yard, was struck by a tornado. Seven coaches and nine goods wagons capsized at about 8 o'clock last night. The line was cleared for traffic at 8 o'clock this morning. No passengers were injured.

United Provinces.

Lord Hardinge's Viceroyalty.

The "I. D. T's" Comment.

LUCKNOW, March 28.

The "Indian Daily Telegraph" says:—The measure with which Lord Hardinge's name will always be associated is that which was proclaimed in the King's name at the Delhi Durbar, involving the transfer of the capital from Calcutta to Delhi. It was left to Lord Hardinge to carry through a project which no other man had seemed desirable but impracticable. Although Calcutta has not become reconciled to its loss of prestige other parts of the scheme have proved so popular that they have gone far to lead Bengal as a whole to feel that it has gained by the change.

Recruiting Anglo-Indians for the Army.

ALLAHABAD, March 29.

Yesterday the Hon'ble Mr. J. H. Abbott paid a visit to Allahabad, and conferred with the President of the Federated Associations and leaders of Anglo-Indian Community on the subject of recruitment for the newly sanctioned Anglo-Indian Battalions. The recruiting campaign will be pushed forward immediately. It is intended to call a mass meeting at Bombay with His Excellency the Governor in the chair in connection with the matter. It is understood that the Government of India has instructed Local the Government to give every possible assistance. Meetings will be organised in other centres also by various Anglo-Indian associations and the Empire League.

Punjab.

The Chinese Revolt.

LAHORE, March 28.

LONDON, March 27th.—The "Times" Shanghai correspondent states that leading Chinese in Shanghai do not anticipate that the renunciation of monarchy will appease the leaders of revolt. — ("C. and M. Gazette.")

Burma.

Murder of an American.

Burman Arrested.

RANGOON, March 29.

The Police have under arrest a Burman for abetment of the offence of murder of Scott McCleary, an American oil driller, on the 15th March at Yenanyaung and also on charge of being in possession of a revolver alleged to have been kept with him by Jones who was first arrested in connection with the murder.

Bombay.

The Temperance Movement.

Public Meeting at Poona.

POONA, March 28.

A crowded public meeting held this evening, with Mr. Tilak in the chair, passed a resolution embodying four requests regarding the temperance movement, viz, that all liquor shops should be located at both ends of the town, that arrangement should be made for selling less strong liquor than that sold at present, that the Government should abandon the idea of changing the closing hour from 8 to 3-30 P. M. and that there should be an elected non-official majority on the local Advisory Committees. The resolution was proposed by Mr. Ghaswalla, Barrister-at-Law, and seconded by Prof. Limaye. Mr. Kelkar, Mr. Awate and several other gentlemen took part in the meeting.

Bombay Share Market.

BOMBAY, March 28.

The market in cotton mill shares adopted a slightly weak tone consequent on the closing of business for April settlement and the anticipated issue of shares on the 1st April. Centrals kept steady at Rs. 2,295. Swadeshis at Rs. 1,705, Madhavis at Rs. 1,455, Colaba Land and mill shares at Rs. 1,385, Currimboys at Rs. 255, Fazul-

TELEGRAMS.

bhoys at Rs. 476½, Indore Malwas at Rs. 780 and Standards at Rs. 117½. Bank shares were neglected. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were at Rs. 875. Tata Iron and Steel (ordinary) at Rs. 173½ and (deferred) touched Rs. 482½, but closed at Rs. 477½. Tramways were at Rs. 242. 3½ per cent. Government paper was quiet at Rs. 81 and small pieces at Rs. 81-8 for buyers.

Deccan Bank, Ltd.

To go Into Liquidation.

POONA, March 28.

A meeting of the shareholders of the Deccan Bank, Ltd., was held last evening. In the absence of Sirdar Nowrojee Padumjee, the Chairman of the Bank, Rao Bahadur Sitaram Vishvanath Patwardhan presided. There was a proposal, which was eventually passed by a majority, that the Bank should go into voluntary liquidation, the minority which comprised Mr. Tilak and many others, urging that this could not be done in view of the incomplete state of the accounts of the Bank for the last two years or so. Rao Bahadur Ichharambhai and Rao Bahadur Laxman Moreswar Deshpande, both retired Deputy Collectors, offered their honorary services in the matter of liquidation, but the majority decided to appoint two paid liquidators, Mr. R. D. Sethna and Mr. Bhalerao, in addition, and their remuneration was fixed at 1 per cent on the collections. This last proposition was proposed by Mr. R. D. Sethna himself.

Sind.

A Blockade Proclaimed at Busra.

KARACHI, March 28.

The Chief Political Officer at Busra has issued the following blockade notice:—In order to prevent goods reaching the enemy, restrictions on all goods destined for up country are to be imposed. The Government has no wish to curtail the legitimate needs of the people friendly to us. Therefore, as far as possible, goods sufficient for the requirements of the people between Busra and the enemy will be allowed to proceed under certain restrictions. Perishable goods, such as fresh vegetables, fresh meat and eggs, do not come under these restrictions; neither do Government stores. No goods whatever except those mentioned above may be shipped to any place that is not under occupation by the British. Merchants wishing to send goods to any place north of Busra, which is under British occupation, must apply to the Blockade Officer, Customs House, for a permit. Before the goods will be allowed to proceed, before the permit is granted the consignor will be required either to make a cash deposit or to furnish security that the goods will be disposed of in accordance with the conditions of the permit issued by the Blockade Officer. Large merchants and regular shippers are advised to keep a permanent deposit with the Blockade Officer, thus obviating the necessity of making a deposit against each particular shipment. The amount of the deposit or value of the security must be sufficient to cover half the value of the goods. The Blockade Officer will use his discretion as to the quantity of goods allowed to proceed to any particular place or district. If he has reason to believe that the quantities of goods in excess of the requirements of the population of any particular place are being sent, permit for the excess requirements will not be granted. Blockade posts will be established at various places, and the guards will be entitled to examine the permit and see that the goods tally with the amount and description entered in the permit. Goods consigned to places where there are no British officers must be consigned to the nearest or most convenient place where there is a British officer. Thus goods destined for Medina, Chuboiash and El Ozaire must be consigned to Qurnan, whence they must be recognised to their destination.

Murder of Mother and Her Paramour.

A Baluchi's Crime

KARACHI, March 28.

In passing death sentence on a young Baluchi of the Upper Sind frontier for murdering his mother and her paramour, the Sessions Judge said:—"There is judicial authority for the view that an outraged husband, provoked by the sight of the offence, is not guilty of murder; but when such provocation is given to a son by his mother there is no authority for such palliation. A Baluchi witness in this case states that among the Baluchis a son would be more provoked than a husband at such a sight. It is hard to believe that. But, assuming that it is so, the sooner the Baluchis can be induced to adopt a different standpoint the better.

South India.

Bankura Famine Fund.

Opened At Calicut.

CALICUT, March 28.

A public meeting was convened in the Town Hall, Calicut, on the evening of the 27th March to concert measures for relieving the sufferers in the Bankura famine. Mr. M. S. Rama Iyer B. A. B. L., was voted to the chair and he explained the object of the meeting. Mr. K. P. Kesava Menon, Bar-at-law, gave a touching account of the terrible sufferings of the Bankura people. A Committee, including Messrs. G. T. Verghese, Rarachan Moopan, Muthu Koya Tangal and Chandran, was appointed to further the object of the meeting. A subscription list was opened in the room, and subscriptions to the extent of about Rs. 150 were promised. At the close of the meeting, the Committee assembled to discuss the measures they should adopt.

BRIEF TELEGRAMS.

A violent storm passed over Chittagong on Monday night. Several huts were blown down at Karimgunj.

H. H. The King-Emperor has been pleased to sanction the appointment of Lady Butler as a Lady of the Grace of Order of St. John of Jerusalem in England.

TELEGRAMS.

Four more cases of dacoities are reported, two from Jessore and two from Midnapore. These cases occurred last week. In all these cases the dacoits assaulted the inmates of the houses and looted property. Arrests were made.

It is understood that the Government of Bengal are arranging for a series of lectures to be delivered to the Territorial Battalion now quartered in Bengal on the methods of administration employed in the province. The movement has the heartiest support of Lord Carmichael and Brigadier-General Strange, and the subjects will cover every important department of administration. A feature will be educational lectures for the purpose of explaining leading characteristics of Bengal life.

Latest Telegrams.

LONDON, March 28.

The Admiralty announces that all vessels employed in operations off the German coast have returned except the destroyer "Medusa" which sank. The crew were saved. Our light cruisers on Saturday night encountered a division of German destroyers. One was rammed and sunk by the "Cleopatra". None of the crew was saved.

The Duke of Westminster has been awarded the D. S. O. and Lieutenant Rowden, Worcestershires, Military Cross for gallantry at Sollum.

Mr. James administrator of Nigeria is gazetted Colonial Secretary of Straits.

Major-General Tighe is awarded the K. O. M. G. in recognition of distinguished services while commanding forces in East Africa.

In the House of Commons Mr. Bonar Law announced that he was communicating with the Governors of the Colonies with a view to general adoption of the policy of the liquidation of enemy firms and selling assets as has been done in Singapore.

It is believed that an increase in tea duty is very unlikely.

Sir William Bisset is out of danger.

The Persian Prince Bahram son of Zill Es Sultan was on board the "Sussex". He is believed to have perished.

Sir Edward Carson has recovered and returned to London. He will preside at the Unionist War Committee to-day.

The Steamer "Manchester Engineer" has been sunk. The crew have been brought to Queenstown. The British steamer "Empress of Midland" has been sunk. The crew have been landed at Maasilua.

There is a blizzard over United Kingdom much damage has been done.

The British communique says that in the spite of very heavy hostile artillery fire last night, and at intervals today our infantry successfully held the ground gained yesterday. Our artillery was very effective replying to the enemy fire. Prisoners now amount to five officers and 195 others. To-day there was artillery and trench mortar activity against our positions between Loos and Hullach and in front of Aix-Noulette. We retaliated shelling enemy's positions.

WASHINGTON.—Mr. Lansing announces that the American Ambassador in Berlin had been instructed to ask the German Government whether a German submarine torpedoed the "Sussex".

LONDON, March 29.

PARIS.—The Communique says:—Fire directed on the enemy battery in Bois Montfacon caused a violent explosion.

The bombardment of our positions from Avicourt to Bethincourt was violently resumed about three in afternoon enemy launched a strong attack on our Haucourt. Malancourt front with successive waves of stormers. All were repulsed with heavy losses by our curtain of artillery fire and infantry fire. East of the Meuse there was a bombardment of our second line. Our artillery in Woivre carried out a concentration of fire on the sensitive points in the enemy's front. There was a fairly lively artillery struggle in the Vosges in the regions of Stosswehr Mulbach and Hartmannswillerkopf.

క సూ రి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సంధికి, కాల్సెరకు
రోగములకు, వారములకు, చిన్న చిడ్డల జబ్బులకు,
పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైనమం దని సర్వత్ర
తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమునకన్న
ప్రియ మగుటచేతను, నవసర సమయములందు
దొరకుట దుస్సరము. మా దివ్యయందలి కస్తూరి
యం దిరవచార్థము లేవియును జేర్చబడవు. ఇంత
వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కి విషయము
తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన
నిజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలికికస్తూ
రిని గొని మోసపోరు. తులం 1-5 రూ 30.0-0

అమృతాంజనము దివ్య, 7, రంజుశిక్షిది మదరాసు.

ఆయుర్వేదమందు మిక్కిలి యువయోగ కరమైన గ్రంథము

ఆయుర్వేదీయ శాస్త్రముల మొత్తము శాస్త్రోక్త ఉపయోగ విధానమును, ఔషధములయొక్క కట్టికయు నుండును.

ఈపుస్తకము దీక్రింది విషయములుండును.

1. శోగచికిత్స,
2. ఆహారనియమము, ఇతర నియమాలు
3. విషములు వాడే మందులు
4. సంస్కృతకడములు గలిగిన మూలికలకు సరియగు లాటిను పదములు గలిగిన చిన్ని భాషానుబంధం.
5. హైందవ ఆంగ్లేయ తొనికల తారతమ్యము.

జమ్మిపైజా XII ఎం ఓ 228 పుటలు. వెల 0.8-0

వ్యవహారములన్నియు వాంగ్లేయ భాషలోనే జరుపవలయును.

చెన్నపురి రాజధానిలో ఏజెంట్లు కావలయును.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

మీ బాయిలర్లు

విశేష కాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామ్యూజిష్"ను యువయోగింపవలయును. దానినుకయోగించిన బాయిలర్లు త్రుళ్లు పట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లేట్లుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుళ్లు పట్టకుండగను సుధ్రముగా నుండును. ఈ కామ్యూజిష్ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండు ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించి యు సలహాను గురించియు అసలుయేజెంట్ల కే ప్రాచుర్యవలయును

5 గాలనులుగల రమ్ము 1.కి రు. 22-8-0.
ది రీలయన్న పొండ్రి అండు

389 ఇంజనీరింగు వచ్చు

తపాలపెట్టె నెం 55కి రు మదరాసు

(ఈ కామ్యూజిష్ గోడవచ్చును ఈ పత్రిక పేరుకొడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.)

THE
ANDHRA MEDICAL JOURNAL

ఆంధ్ర వైద్యపత్రిక

ప్రస్తుతము మూడుమూసముల కొకపర్వాయము ప్రకటింపబడుచున్నది.

385 మొదటిసంచిక సిద్ధముగావున్నది.

వైద్య జిద్యము బోధించు అనేకపద్ధతుల వైద్య శాస్త్రములకు గల సమాజమును పరస్పర వైమన్యమును, స్వాధీ ప్రాయములను వాటింపక సమస్త పద్ధతుల వైద్యశాస్త్రములయందు సత్యమును ఈ పత్రిక బోధించును. ప్రపంచముందలి సమస్త వైద్యపద్ధతులను దానియొక్క అంగీకారచరిత్రను చదువటము ఈ పత్రికా మూలమున గ్రహించగలరు. వైద్య సామాన్యము గొప్పవ్యాధులను గ్రహించి చికిత్స చేయు మార్గములను, వైద్యవిశదములను లేకనే వైద్య పుత్రియందు లేనిదను సామాన్యకొగములను భుజిస్తున్న మార్గములను ఈ పత్రిక బోధించుచున్నది.

చందా సం 1-కి 1-4-0 అం. విడిసంచిక రు 0-8-0 అం.

డాక్టరు కె. వి. సుబ్బారావు, ఎం. బి.,
(సంకలనం) 98 ఆస్వాపిల్లపేట చౌరస్

లోధ

గచ్ఛాశయి గోగనివానిని:— శ్రీలకు గలుగు ఋతుకాల బహిష్ట కానందుట, అకాలబహిష్ట, మెల గాడ్తి గాను, తక్కువ గానుపోవుట, కుసుమగోగము, సంతాపహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, క్షీణతాకావాతము, క్షీణశోషము, అరికాళ్లు, అగ్రచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్క వ్యాధులను కుదుర్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అమృత

రక్తసృద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, క్షీణశోషము, సోమరితనము, మేహ క్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారింపి శరీరములకు కాంతిని ముఖమునకు లేజున్నును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అర్క

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0.
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
9, బందరుపేట, మద్రాసు.

ప్రాంతి: సికింద్రాబాదు & కల్యాణ.

ARMS & AMUNITION.

తుపాకులు, తుపాకి మందు, కేపురవలు మొదలగునవన్ని సారాయములు స్పిరిట్సు నానావిధోపయోగవస్తువులు మావద్ద దొరకును ఎస్.వి. సారథి అండుకో రంగ చైనాబజారు రోడ్డు 230 మదరాసు

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండపురాణము

[కవ్య కావ్యము.]
వ్యాసునాద్వి విరచితములగు పదమైనమిది పురాణములలో నిగియొకటి. ప్రపంచమెట్లు ప్రతీనది? ఏయేగుణములు శక్తి పరిణామములు? బొందినది? మనుషులస్థితి మొదల నెట్లుండె? మలభేదములేలకలిగె? ధర్మము లెప్పుడెట్లు మారునో? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమారె? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నది. పరశురామచరిత్రము, శకరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రలు లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిబలముచే ప్రపంచ స్థితిగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి సితపఱచి: విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నది. గొప్పసూక్తి గ్రంథమువై నుంచుచుభిప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. శైలినిమలమలభము. మంచికాగితములవై ముద్రింపబడి నిండు కాగితకొలెండుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 1-0-0 అర్కు త్రవప్రతి 8-0-0 కర్కులు జేతే. మలయుపాకీ 4 సమాహిత ద్రావకమును. 26 (4-12-14) జనమంచి కేమాదిశర్మ, తెలుగుపండితుడు, ముద్రినికర్త హైస్కూలు, కడప

వర్షా లేదు

ఎప్పుడు! ఎక్కడ! ఎందుకు!

తలనొప్పి

వైరస్సు తలనొప్పి నివారిణి దొరకును. నీబాధ నివారించును. ఏబదిశేకెనులలోని మందులంగళ్లలో 25 ఏండ్లకు పూర్వమునుండి ఆయుర్వేదమున్నది. 12 మోతాదులు 12 ఆటాలు వైరస్సునకై వీరీయించును.

ఆంధ్రుడ వనిపించుకొము

సంకల్పరానికి మీన్నే హితులకు బహుమతి కందనా? జీవచరితముకంటె మంచిపుస్తక మేమున్నది? ఆందులో శత్రుల పోరాటములు, ప్రేమ, ప్రాణమెట్లుపులెక. జంతువులు భాండసములు, మొదలగు మనోహర విషయములుగలవు. అందగు నగ్గమగును. వెల ఆర్డురూపాయయే.

The city Book Stall Cocanada కు చాగిసి కొనును. 415

విక్టోరియా ఆసుపత్రి కాకినాడ

ఆంతరకుసుములు సమస్త బహుచక్కగా శేత్రకోగములు తాగుజేత బడును. కుదర్చబడును.

254 మదన కామేశ్వర లేవ్యం
ఇది మేహము, నిక్కాక, కుక్కనవ్వు, అలిమూత్రము, వారింపి మిక్కిలిబలమును ధాతువుష్టిని, రక్తవృద్ధిని, యౌవన శుభమును, సంతాపప్రాప్తిని, నరములకుటువర్తమును కలిగించు కరత్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 సం 1-0-0
ఆయుర్వేద సమాజ్, పొంబాన, నుంటూరు జిల్లా
188 మంచి ధాతువుష్టి మందులకొరకు ఇంక చీకటిలో వెలిమిచున్నారా? నిరుదనమంజరిమాత్రము. 40మాత్రముగల డబ్బీ క్రయము రు 1-0-0 ముద్రసిద్ధముగా నుండుకవుడు ఇంతిత్రమును ఏల్య అనుభవించుచున్నాడే? ఈమాత్రము వాల్యమందు చేతునదే? కడికతే లేప్పించుకొన్న యెట్టి అసాధ్యమైన ఇంక్రియ సాగము, నిపుంపకత్వము, బలహీనము, రక్తశోషము, అజీర్ణము, మలబంధము మొదలగు అనేక వ్యాధులను ఏల్య వచ్చు క్రికలే బిమిషములో బోగొట్టుట. రాజవైద్య శారాస్త్రియజిత్ కేశకజీ, 20, చీనాబజారుగోడ్డు, మద్రాసు.

నిరుద్ధ భారతము

పంచములను గురించిన పెద్దప్రతిభము
భీష్ముని చరిత్ర ౦౮౦౦
చమత్కారచంద్రిక ౦౧౦౦
పుష్ప వేణి నాటకము ౦౧౦౦
వీరమతి ౦౧౦౦
బాలవితంతు విలాపము ౦౪౦౦
సరస రసాయనము ౦౪౦౦
రాజలేఖ (నవల) ౦౩౦౦
లలిత (నవల) ౦౩౦౦
మంగిపూడి వేంకటేశర్ ౦౩౦౦
పిప్పి, కృష్ణాజిల్లా.

శ్రీమదాంధ్ర వచన భాగవతము

పటములను శిల్ప నృపులగురైలిని శిల్పదామాయ
మును ప్రకటించు చుండునట్లే సంస్కృతమునందు వ్యాస
శ్రీకృష్ణుని శ్రీభాగవతమును విక్రియింపి తేటగా నీటుగుటకు
తైలిని ముద్రించుచున్నాము. ఇందు శిల్పరీయము తిలకము,
మనభావశిల్పకాళిక వీరరాఘవీయము అనేది వ్యాఖ్యలయందు
గల విశేషములను ఆయాసలములందు తేల్చించియున్నా
ము. భాగవతమును అందరికిఁ బ్రకటించుటకు వాసి
చందాదారులుగాఁ జేరవలెనని కోరుచున్నాము.

- శ్రీభాగవతము వచనము-శిల్పభాగము, కాలికోతైలండు 100
పుష్పము, ద్వితీయస్కంధములు, చందాదారులకు
డిటర్ ద్వై. భా॥ తృతీయ, చతుర్థ స్కంధములుచేరి 140
డిటర్ తృతీయభాగము, చతుర్థ, పంచమస్కంధములు 140
డిటర్ చతుర్థభాగము, షష్ఠ, సప్తమ స్కంధములు 140
డిటర్ పంచమభాగము అష్టమ, నవమస్కంధములు 100
డిటర్ అష్టమభాగము దశమస్కంధము పూర్వభాగము 140

ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్ కో,

ఆనందా ముద్రదాలయాధికారులు, ముద్రదాసు.

గ్యాల్లీ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని భాగదారులు
గణాని తరఫునను నిర్వహింపకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చునో యేయేభాగములు యేయేపనులచేయునో అని చెప్పి
తొయినపుడు స్వల్పముగాచేయి రిజేరులను యాచుంకముల
పై అభ్యాసపురస్కరముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్
జోరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
గతర్న పెంటువారిచేదనంబడి లై సెన్సు యిప్పించి వంపబడును,
యింతులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

లింగ్ క్లాసులు ఏప్రిలు నెల 1వ తేది నుండి ప్రారంభమగును.
క్లాసులో చేరలచిన విద్యార్థులు మార్చి 31 వ తేదికి గాని
అంతకు ముందుగాని ధరభాగము చేసికోవలయును. పాఠ
శాల విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు కా కోరింకబడును.
ఈ క్రింక నడపారించువారికి వ్రాసికోవడు.

(41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

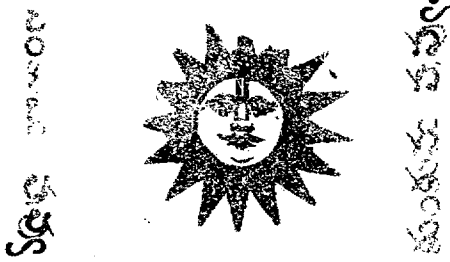
మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్లు

288 24 జనరల్ పీటర్సన్ రోడ్డు
మాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.
మోటారుబండ్లు యంత్రనిర్మాణమును, నడుపుటకును
ను జోధనాభ్యాసముల గణపబడును. ప్రత్యేక గమనిక:—
పాఠశాల విద్యార్థులకు ఈ విశిష్టాంగవసతియు, భోజనాదికములు
ను ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతి నెల ప్రథమమున క్లాసు ప్రారంభ
కరమగును. రియాలైజ్ వైశాకరికి శిష్యాత్వ చేయబడును. వ్యయ
సంఖ్యయే దీనికోరబడును. పే నేజరుగానికి వ్రాసికోవలెను.

మోటారు సర్విస్ బండ్లు

10, 14 మనమ్యం కూర్చుండి నెట్టుబండ్లు వెంటనే
అమ్మకమునకు తయారుగా ఉన్నవి. ధరలు మొదలైన వాటికి
ఈక్రింద నడపారించువారికి వ్రాయుడు:— 401
గ్యాల్లీ అండ్ కో., 149 బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును, నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనుదాచు మార్గము
య్యను గమనింపుడు. కరస్పాండ్లెన్సు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండ్ కంపెని.
(53) 21, హమ్మంపేడి, బాంబాయి.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.
(గంభకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.
తైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకమునా
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0
అంచెకాలి లేదు. ప్రవేశ దునుము లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు ఏ. పి. గా వంపుచుము
బయలుపాద:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(21) 145, కాళిపేడి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విస్తార
నిశ్చయములను అనేకకావ్యములలోనుండి గ్రహించి లోక
దేశమున గాఢ ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ
ములో జన్మించిన ప్రతిమనుష్యుడును అవశ్యముగా జరుగ
వలయును. ఈ పుస్తకమునకు వెలలేదు. తపాలాఖర్చులేదు.
వైద్యశాస్త్రి మహేశంకర్ గోవింద్,
అతింకినిగూడ మౌనధారయము, 157 బ్రాడ్వే,
219 96 మాంటురోడ్డు, మదరాసు.

367] నూతన రోమసంహార బేగంసాహిసావ్

చేపామందలి యే భాగ
మున నుండు రోమములనే
కాని ఈ నూతన రోమసా
సోపు ఒకకూడ వుండెడిది
చినయెడల రోమములను కు
ద్రముగ పోగొట్టును. చర్మము
యొక్క స్వభావమైన రం
గున కాంతికిచెడుపుచేయక
రోమములనుపోగొట్టునావ్.
ఇది ఒకరే. వెల 8 పైళ్లు పెట్టె 1-0-0 వ. పుష్ప 4 అ.
ఆర్. ర. పండిట్ అండ్ కంపెని 6, బందరుపేడి, మద్రాసు.

కావలెను.

వేదశాస్త్ర ధర్మపాఠశాల, నెక్లెవాబాదు.
శ్రీ శివానంద వండిత స్వామివారి పాఠశాలకు సాం
గాధ్యయనము లై హాదేశకర్మాధికారు లగువా రొకరును
తర్కవ్యాకరణములలో నొక్కదానియందు సమర్థులై కావ్య
పాఠమును చెప్పగలవా రొకరును గావసీయున్నారై కావ
రాధులనవారు వెంటనే యాక్రింది వైదికానందమున నుత్తర
మున వ్రాసి వేరెనముదలగు విషయములకు తెలిపికోన
పార్థికులు. 406
వం. మార్కండేయ్యర శాస్త్రి,
శ్రీమండిరి స్వామివారిమఠం, నెక్లెవాబాదు.

కావలయును

చంద్రికా కేకనువాసిని, తేలు మండు కొనుదారణ.
కేకనువాసిని వెల సీసా 1-కి రూ 0-11-0 అ. తేలుమండు
వెల సీసా 1-కి రూ 0-8-0 అ. కేకనువాసిని లైముయొక్క
ప్రాశస్త్యమునకు మెచ్చి మైసూరు ఎస్టేటుకాంపెలకు ఏ. ఆర్.
బానర్జీ, సి. వి. ఇ. వి. సి. యస్. గారు బహుమాన పతక
మొనగి యున్నాడు. తేలుమండు గుణమియ్య:చో సామ్య
కావను చేయబడును. ఏజెంట్లకు మంచి కమిషన్ చేయబడును.
ఒకసారి పరీక్షించి చూచినచో మీకే తెలియును. అనేక
యోగ్యతాపత్రముల రెంటికి యివ్వబడింది. 410
చంద్రికాస్టోర్సు, ప్రొద్దుటూరు. మదరాసు వెసి డెస్సి

స్వధర్మప్రకాశిని

మతవిషయములను ప్రకటించు మాసపత్రిక.
ఈ పత్రిక 8 సంవత్సరముల నుండి ప్రకటించబడు
చున్నది. ఇందలి విషయముల ప్రాశస్త్యమును గాంచి వలపుర
కుచారాణులు రాజభోవతులయి అదరించుచున్నారు.
సంవత్సర చందా రు. 2-0-0.
ఇదిగాక మా సమీపమునందు సస్యరాధ్య క్రియోగ
ముతో నుండింపబడిన నిత్య కర్మానుష్ఠానాది ఆవిష్కరగ్రంథ
ములును, ధర్మశాస్త్రకారికాకథలతోను, సకలవిధ సంక్షేప
నివారకముగ క్రొత్తగ నుండించిన వైద్యమేధిక గ్రంథము
నొట్టివైద్యగ్రంథములును, భారత, భాగవతాది గ్రంథములు
కూడ లభించును. వలయువారికి కేటాగును కూడ వంపగలము
మానేజరు, స్వధర్మప్రకాశిని,
407 గుంటూరు అని వ్రాసేడి.

నల్ల సంవత్సర పంచాంగము

నల్ల సంవత్సర సిద్ధాంత పంచాంగము చక్కని
కాగితములమీదను ముద్రిత మై విక్రయమునకు
సిద్ధముగ నున్నది. వ్యయ పాఠస్థులకు 100-
రూ. 1-4-0 చొప్పున నీయబడును. వలయు
వారు మాఖ శు ౧గి లోపుగ సగము కిమ్మతును
ముందుగ మనియార్దగు చేసినచో మిగిలిన కిమ్మ
తుకు ఏ. పి. గ వంటనే రైలులో వంపబడును.
ఆంధ్రపత్రికా వ్యవస్థాపకుడు,
లోజ్జుబాబ్స్ 212 మద్రాసు.

ప్రీత్యాభాగము

జూన్ "కాన్సర్టు బలరు"
విక్రయించు మూలది
కొరయొక్క కుకనభాగము కొరయొక్కవు.
ex. వి. కలది రు. 8-0-0—
జూన్ "బుల్ డాగ్ బలరు"
భారతమున నిలువగొన్నతమగా అడతగి:ది
"విక్రయించు" మూలదిగానుండును గాని మడిమి
కట్టకొంత పొట్టిదిగానుండును. రు. 9-0-0—
జూన్ "సేతుంటు చక్రికో బొండు"
దీనివేళ్ళు అతిసులభముగా నాడుటకును తన
రీతిని తయారుచేయబడియున్నవి. పిడి నూతనభక్తిగా
వేయబడినది. రు. 8-8-0.

ప్రాసర్వు
"స్పింగులైట్"
కేముపేడి విశేషకాలము పనిచేయ
దగినది అదుగుభాగము చందముగానుం
డును. అందును గుర్తించుగానుండును.
మరియు సుపయోగించుటకును సేమి
బర్చువలెనుండును. రు. 5-12-0
జూన్ "కాల్చిబలరు"
గట్టి బ్రెత్తుపేడి దొంగముతో కట్టి
బడి:ది పోలీసు ఉపయోగమునకు నెట్టి
బడినది. పాఠశాలలకు కొకాల్చులనుండు
అటు పండ్లముల విషయోగించబడినది.
హాకధరకు చక్కనిదిగర.
20 బొం. ము|| 22 బొం. ము|| రు. 12-0
23 " " 24 " " రు. 4-4-0

హాకీబంతులు.
ది "కాంతుది" కాంసోజిషన్ బంతి రు. 1-0-0
ది "కెల్లెట్స్" " " " " రు. 1-8-0
ది "కంట్రి" కాంసోజిషన్ బంతి రు. 1-12-0
ది "యూనివర్సిటీ" ట్రోజియూత్ గుల బంతి రు. 5/-
ది "గ్లోబ్" ట్రోజియూత్ గుల బంతి రు. 6-8-0
కాన్సర్వు "యూనివర్స్" ఇండియాలో
చేరినది. ట్రోజియూత్ గలది. రు. 2-8-0

గ్లోబ్ కంపెని,
లిమిటెడ్ మదరాసు.